

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele.

Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

F. Hjort
Træk fra et Stamhus'
Grundlæggelse og fra et
"Bondestamhus'" Nødlæggelse.

Træk fra et Stamhus' Grundlæggelse og fra et „Bondestamhus“ Nedlæggelse.

Af *F. Hjort.*

Af trykte Kilder er benyttede: Rugaards »Fremragende danske Bønder«,
Ove Mallings »Store og gode Gerninger«, »Personalhistorisk Tidsskrift«
og Bricka's »Biografisk Lexikon«.

Jeg formoder, det vil have nogen Interesse nu, da Baandene er løsnede for alle Stamhuse, at høre om forskellige Begivenheder ved Grundlæggelsen af et saadant Stamhus her paa Nordfyen.

Ad forskellige Veje er jeg kommen til Kundskab om enkelte interessante Episoder i det 18de Aarhundrede, som jeg synes for tjener at bevares fra Forglemmelse, da de kaster Lys over flere Forhold og Mennesker, og derfor giver os en bedre Forstaaelse af Begivenhedernes Gang.

Den nuværende Herregaard *Erholm* i *Rørup Sogn* var endnu helt op i Aarene omkring 1700 kun en meget ubetydelig og fattig Besiddelse, hvorpaa der ifølge Amtsregnskaberne foruden Avlskarlen kun holdtes en Tærsker og en Pige, og et enkelt Aar siges det, at der slet ingen Folk var paa Gaarden uden Ejeren selv. Besætningen var 2 Heste og 1 Ko, saa det kunde han vel nok ogsaa passe selv, og der var kun 2 à 3 Bønder, som laa ind under *Erholm* den Gang. Da Gaard og Gods af en *Erik Nielsen* ^{19/1} 1699 blev solgt til *Lyder Spleth*, kostede det hele kun 2580 Rdl. Han blev gift med en Enke *Karen Borchenfeldt*, som efter hans Død giftede sig 3die Gang, da hun var 70 Aar (1720) med *Andreas Simonsen*. Under disse Besiddere gik *Erholm* stærkt frem, og især da den sidstnævnte var død og hans Broder, Amtmand *Hans Simonsen*, 1726 blev Ejer af Gaard og Gods; men dette forskaffede ham ogsaa en Mængde store Genvordigheder, hvorom der gaar en Mængde Sagn paa Egnen den Dag i Dag, som jeg gerne her vil forsøge at belyse historisk, om det nu er muligt.

Man fortæller bl. a. om *Hans Simonsen*, at han med en Bonde

ved Navn *Peder Jørgensen* i Aarup og hans Søn *Jørgen Pedersen* kom i en langvarig Proces, der varede i 19 Aar. Det hedder sig i Sagnet, at meget Gods med Uretfærdighed blev lagt under Erholm, bl. a. ogsaa 2 Gaarde i Aarup. Men Ejeren af den ene af disse dristede sig, stolende paa sin Rigdom, til at anlægge Sag imod H. Simonsen og pukkede i Retten paa, at han kunde belægge den Fjerdingvej, der var mellem hans Gaard og Erholm, med blanke Sølvdalere. Det mente Simonsen ogsaa at kunne gøre; men da paastod Bonden, at han kunde stille sine Dalere paa Højkant og dog skulde ikke den mindste Plet paa Vejen blive ubedækket. — Siden lod Bonden nogle Dalere smelte sammen i Form af en Hestesko, fæstede denne løst under Hoven paa Hesten og red saa op paa Erholm og raabte til Simonsen, om han vilde have Bud med til Odense; thi did agtede Bonden sig for at møde i Retten. Da han nu red ud af Porten, lod han Hesten gøre nogle Spring, saa at den tabte Skoen og red saa ad Odense til. Skoen blev bragt til Simonsen, som beholdt den, da han syntes, den var for kostbar til en Bonde, og paa dennes Forespørgsel, om man ikke havde fundet en Hestesko, som han havde tabt, lod Simonsen svare Nej. Da Bonden imidlertid var sikker i sin Sag, lod han Simonsen stevne for ulovlig Omgang med Hittegods, og da Sagen truede med at gaa Herremanden imod, maatte denne bide i det sure Æble og forhandle med Bonden om at lade Sagen falde. Derfor skulde Bonden have Lov til at vælge den bedste Gaard paa Godset; han valgte da *Peirup*, der var saa stor, at da den efter hans Død blev delt imellem hans to Sønner, var hver Halvpart stor nok til, at der kunde holdes 15 Heste paa den.¹⁾

Endvidere fortæller man: »at medens den nævnte *Jørgen Pedersen* opholdt sig i København for at varetage Faderens Tarv under Processens lange og besværlige Gang, betalte han for at faa ringet med alle Hovedstadens Kirkeklokker, og bekendtgjorde, at nu var Retfærdigheden død i Danmark, og at det var i Anledning af dens Jordefærd, at der ringedes.«

Yderlig fortælles, at Herremanden lod ham efterlyse som »Rønningsmand«, medens han opholdt sig i København; hans Venner hjemme underrettede ham herom, og den Søndag, da han blev efterlyst ved Kirkestævne i Skydebjerg, opholdt han sig ubemærket i Kirken, men under Oplæsningen ved Kirkestævnet, hvor han erklæredes for »Rønningsmand«, traadte han pludselig frem og sagde: »Det er ikke sandt, her er jeg!«

At der ligger megen Sandhed gemt i disse Fortællinger vil fremgaa af nedenanførte historiske Oplysninger.

Etatsraad H. Simonsen bytter i Aaret 1730 ²⁴/₈ med Kongen og fik 3 Bøndergaarde i Aarup i Stedet for 3 Gaarde i Brænde-

¹⁾ G. L. Wad i »Personalhist. Tidsskrift«.

kilde, der til $\frac{9}{1}$ 1728 ejedes af Kaptajn Lassen. Disse 3 Gaarde i Aarup laa særdeles bekvemt for Erholm, idet deres Jorder gik lige op til Erholms Bygninger. Det er derfor let forstaaeligt, at Hans Simonsen gerne vilde lægge Jorderne fra disse 3 Gaarde direkte ind under Bedriften paa Erholm; og for at være sikker i sin Sag erhverver han en speciel Tilladelse dertil hos Kongen, dog kun for de $\frac{3}{4}$ af Jorderne fra hver af de 3 Gaarde; den ene $\frac{1}{4}$ skal blive tilbage ved Bønderne, der selv ejede Bygningerne paa Gaardene.

Men hele dette store Arrangement fra denne nye Godsherres Side syntes de gode Bønder i Aarup af gode Grunde slet ikke om, og de enedes om at anlægge Sag mod Etatsraad H. Simonsen, hvilket syntes en ret dristig Tanke, da han var en meget betydelig Mand og sad inde med store Embeder som Amtmand over Hagenskov og Hindsgavl Amter og som Overinspektør for det fyenske Rytterdistrikt samt tillige var en Yndling af Kongerne Fr. IV, Chr. VI og Fr. V. Men Bønderne følte sig i yderste Grad krænkede ved, at den Jord blev taget fra dem, som deres Slægt, Led efter Led, havde besiddet i over 300 Aar, og som de derfor formentede var deres rette Ejendom, som kun kunde gaa over til deres Børn efter dem. — Rettergangen begyndte ved det hjemlige Ting og endte ved højeste Ret, men Bønderne tabte Sagen $\frac{23}{3}$ 1734; de prøvede en Gang til, men højeste Ret henviste Sagen $\frac{5}{12}$ 1744 til lovliger Omgang ved Hjemtinget paany, idet de fik at vide, at de kun ejede Bygninger og Besætninger, medens Herremanden ejede Jord, Skov og Herligheden. — Nu skulde man tro, at de Aarup Bønder var blevne klar over, at de ingen Vegne kunde komme ved Retterne, men deri tog man fejl; thi skønt der alt var hengaaet mange Aar med al den Rettergang, saa tog Bønderne dog fat igen for 3die Gang med at anlægge Proces mod H. Simonsen, fordi han tog den Jord, som Bønderne trods alt mente var deres. Men nu lagde Kongen sig imellem Parterne og beordrede $\frac{20}{5}$ 1746, at der skulde nedsættes en Kommission for at dømme Parterne imellem.

Til at tiltræde denne Kommission udnævnte Chr. VI de to Herrer, Etatsraad *Hendrik Bille*, Landsdommer over Fyen, og Kammerraad *Jens Baar*, Amtsforvalter over Odense, Dalum, St. Knuds og Rugaards Amter.

Som Sagfører for Etatsraad Hans Simonsen mødte Landfiskal og Prokurator *Wolrath Holm*, og paa Bøndernes Vegne mødte Prokurator Sr. *Søfren Borring*.

Ved det første Møde for Retten fremsætter Holm Krav paa, at Bønderne holder sig Loven efterrettelig og svarer de lovlige Skatter og Landgilder og være sig Herskabet hørig og lydige som Fæstebønder. Søfren Borring begærede Udsættelse, som gentages flere Gange dels for at fremskaffe det nødvendige Materiale og

dels, fordi Bonden Peder Jørgensen var syg og sengeliggende og Sønnen Jørgen Pedersen rejst til København for at tale med forskellige om Sagen og fremskaffe Dokumenter til Brug under Sagen. Imidlertid fremkommer S. Borring $12/8$ 1746 med Bøndernes Krav, der gaar ud paa, at de forlanger al den Jord og Grund, Skov og Tørveskær, som er matrikuleret til deres paaboende Ejendomsgaarde i Aarup, og hvoraf Etatsraad Simonsen haver indtaget og indhegnet det meste og bedste til Erholm, igen af ham bør udlægges og følge Bønderne deres Ejendomsgaarde, som det fra Alders Tid gjort haver og dertil har henligget imod den sædvanlige Afgift deraf at svare. Dernæst forlangte de, at Simonsen skulde erstatte det Tab, de havde lidt i den Tid, han havde benyttet den omstridte Jord. Endvidere forlangte Bønderne, at H. Simonsen skulde i Henhold til Forordningen af $7/5$ 1723 som Herligheds-Ejer lade sig udløse, naar han ikke vil lade Bønderne nyde og bruge deres Ejendomsgaardes Tilliggelse i Mark og By ligesom deres Forfædre, dem af Alders Tid have besiddet. Og endelig forlangte Jørgen Pedersen, at Simonsen skulde give ham Husbondekaldsbrev, fordi hans Fader nu var gammel og aflægs og over 80 Aar, og Jørgen Pedersen forlangte tillige i den Anledning sig fritaget for Enrolleringen som Soldat og Fritagelse for alle Omkostninger i Anledning af denne Sag. — Skønt Jørgen Pedersen havde ligget som Dragon ved det fyenske Dragonregiment i $3\frac{1}{2}$ Aar fra 1727, saa lod Etatsraad Simonsen ham atter enrulere til Soldat den $20/1$ 1744.

Der affholdes nu det ene Møde i Retten efter det andet, og en Mængde Dokumenter fremlægges, hvoraf dog kun faa er afskrevne i Protokollen, der ikke destomindre fylder 522 store Foliosider.

Nogle enkelte Uddrag af disse mange Indlæg fortjener dog at noteres. Saaledes nævnes, at de 3 Gaarde i Brændekilde, som Kongen fik for de 3 i Aarup, var beboet af Hans Rasmussen i Nr. 14, Rasmus Rasmussen i Nr. 11 og Hans Hansen Topgaard i Nr. 6, og ved en Auktion $9/1$ 1728 blev der betalt for disse 3 Gaarde tilsammen 1066 Rdl. 4 Mk. 6 Sk.

Den $29/6$ 1743 skriver den gl. Peder Jørgensen et Brev til H. Simonsen for at bede om Rejsepas for Sønnen mellem sin Gaard i Aarup og København at gælde saalænge Sagen staar paa, og den gl. Mand stiller hele sin Formue i Kaution for, at Sønnen ikke vil rejse andre Steder hen end til Hovedstaden. I Brevet beklager den gl. Peder Jørgensen sig ogsaa over, at H. Simonsen »ligesom paa en besynderlig Maade at betjene sig af kgl. Majestæts Befalinger har ladet lyse af trende Sognes Prædike Stoele efter hannem, ja endog siden min Søns Hjemkomst derhos tillige ladet ham ved Mandskab eftersætte i hvad Mening og Henseende er Gud den alvidende bedst bekendt. Ikke destomindre har dog

denne Omgang bestyrket af Hr. Justitsraadens andre u-medlidenheder mod mig endjaget mig denne Skræk og Frygtsomhed, at Hr. Justits Raad under en og anden Skin vil søge at bemægtige sig forannævnte min Søn Jørgen Pedersen, og derved hindre hennem, at han ikke paa egne og mine Vegne kan fortsætte de Rejser og Ærinder til København som Sagerne behøver, hvormed jeg af Justitsraaden forfølges. Men jeg herved efter, at jeg først har Resenderet min Søn Ret, for uforholdne Efterlysning, endskønt jeg ved tvende Mænd har ladet Hr. Justitsraaden, hvor han var begjære et lovligt Rejsepas Peder Jørgensen.«

Herpaa svarer H. Simonsen $\frac{1}{7}$ 1743: »At Peder Jørgensen var ikke saa syg, som han gjorde sig, og han havde tvende Sønner og desuden en Karl, men Peder Jørgensen og Sønners Opsætsighed og intriquer imod sit Herskab er mere end hele Landet bekjendt.« H. S. mener videre, »at Sagen nu ikke kræver nogen Rejse til Skade for Gaardens Bedrift. Jørgen Pedersen har nu i $\frac{3}{4}$ Aar været bortrejst uden at give sit Herskab et Ord tilkende enten han har været i eller udenfor Riget eller ganske bortrømt, naar han igjen indfinder sig hos sit Herskab, skal der blive talt med ham og gives ham nærmere Svar.« Dette overbragtes til den gl. P. J. af Frederik Sørensen og Jørgen Larsen begge af Ørsbjerg.

$\frac{8}{12}$ 1742 sender Rentekammeret en Meddelelse til P. Jørgensen, hvori det siges: at »Simonsen ved hans Ansøgning ikke har erindret eller andraget noget angaaende den Ejendomsret, som I formener at have til Eders iboende Gaard!«

Den $\frac{8}{11}$ 1746 leverer Wolrath Holm et Indlæg paa 66 Folio-Sider, hvori han bl. a. siger: ». . . og ihvorvel Hr. Etatsraaden for at stille denne u-roelige Bonde tilfreds, har tilbuden ham enten en anden Gaard af langt større Tillæg (en Gaard i Hækkebølle) eller Penge, trej a füre dobbelt saa meget som Bygningerne var af Værdi, ja mere end Gaarden kunde koste, om end Jorden havde været Ejendom! men ingen Proposition har kundet stille denne trættekjære Bonde tilfreds, men han fremdeles vil i Processer og næsten opreppe den samme som han for 38 Aar siden, imod sit daværende Herskab hafde begyndt.« . . . »1669 $\frac{5}{3}$ har Kong F. III solgt Peder Jørgensens Gaard til Cancelliraad Steensen, som en Fæstebondegaard, der skulde svare Stedmaal og Landgilde lig med andre Fæstebønder og samme Skjøde blev derefter solgt til Oberst-Lieutenant Mogens Holck til Skovgaarde.« »Oprindeligt var P. J.s Naboer *Anders Christensen* og Niels Andersen enige med ham, men førend Forretningens ende frafaldt.« H. Simonsen lod ved Raunebjerg Birketing $\frac{27}{9}$ 1746 udtage et Tingsvidne, hvor P. J.s Gaards Bygninger er ansat efter højeste Taxt for 329 Rdl. bekræftet af de to Synsmænd *Hans Breinholt* og *Anders Jensen Broholm*.

I Kommissionen blev bl. a. ogsaa fremlagt Højesteretsdommen af $\frac{20}{3}$ 1734, hvori det et Sted hedder: ». . . Lovens bydende be-

frier Selvejere Bønder for videre Afgift til Herlighedens Ejer, end fjerdeparten af Arbejde og Tynge mod en Fæstebonde, thi hafde Citanterne (Bønderne i Aarup) til saadan deres Ejendomsrettigheder at Maintinere for Birkeretten med een for 200 Aar siden A^o 1532 paa Otinense Raadhus afsagde Oberrettsdom, hvor salig og højlovlig ihukommelse *Kong Hanses* aabne beseglede Brev var i Rette lagt omstændeligen og klogeligen derved bevist, at Peder Jørgensens Forfædre haver Kjøbt deres Ejendom af *Kong Hans* og hands Arvinger,¹⁾ Stedets daværende Beboere i Conformitet af samme Brev er tilkjendt Gaarden at bruge og beholde med dens rette Tilliggelse fra den Tid af til nuværende Tid er eldgamle Skjøder lovligen efter forudgaaende Lovbydelse til Tinge udstedt, hvoriblandt er et Skjøde A^o 1625 af Bogherredsting udstedte, da Herligheden til Peder Jørgensens Gaard har lagt til Kongen, under Hagenskov Slott der bevidner, at ikke allene da men endog 1614 – 11 Aar imellem hvergang har Slotsskriveren og Ridefogden over bemeldte Lehn, *Søren Jensen* og *Jens Olsen* ved Skjødes Udstedelse inden Tinge og Ret tilstaaet Peder Jørgensens Forfædre at være rette Eiere til Huse, Jord, Skov, Ager, Eng, etc. Anden Gang er 1608 ²⁵/₁ ved Bog Herreds Ret, Kong Hanses Brev om P. J.s Ejendom forevist med mange flere Gaarden tilhørende Breve, iblandt et Skiftebrev Aar 1511 af Vissenbjerg Birkeret udstedt,²⁾ der forklarer, at af Ejendommens Rettighed er Gaardens Jorder skiftet imellem Arvingerne; de haver pantsat samme til fremmede

1) »Vi *Knud Gyldenstjerne* af Guds forsiun Electus til Fyens Biskop, Dom, *Peder Lyche*, Ridder og høvidsmand paa Nyborg, *Peder Ebbesen*, Høvidsmand paa Lindenes, *Anders Jacobsen* til Søeboe og *Anders Henningsen* til Steensgaard; Giøre Vitterligt: At Aar efter Guds Byrd 1532, den Mandag næst efter Frue Dag Purificat paa Odense Raadhus var skikket udi Rette for os, *Anders Andersen* i Voltofte og *Jørgen Greve* i Kirke Søebye paa den ene, som skylder *Anne Olufs* i Aarup, *Peder Olsen* med andre hendes Børn ibm. paa den anden side, udi sammender at de hafde Loddning Deel udi den Gaard de udi boende med hands Rætte tillæggelse, og at de holder dennem den for, saa at de ikke kunde komme til at bruge dens Rættighed udi samme Gaard, derimod svaret foranførte *Peder Olsen* paa sin Moders Sødskende og sine egne Vægne og dermed hans Fader *Peder Andersen* igjenkjøbte samme Gaard som falden var til Kongen af *Kong Hans* til sig og sine sande Arvinger, og Bevliste det med *Kong Hans*'s aabne Beseglede Brev, som hans Fader *Ole Pedersen* derpaa hafde taget, med flere Ord Dennem imellem var, Da efter Tiltale, Giensvar og Sagens leilighed, sagde vi saa med foranførte gode Mænd for Rætt, at foranførte *Anne Olufs* og *Peder Olufsen*, med sine Søkende bør at nyde bruge og beholde foranførte Gaard Aarup med dens rætte tillæggelse efter foranførte *Kong Hanses* Brevs Lydelse dog som at dersom foranførte *Anders Andersen* og *Jørgen Greve* have nogen Deel eller lod, som bevislig Kand være; Skulde de da efter Danne Mænds Vurdering og Siigelse betale dem deres Lod og deel. Til Vidnesbyrd at saa er i Sandhed som foreskreyet staaer, have Vi med foranførte gode Mænd ladet trykke vor Zignetter neden paa dette vor aabne Brev som givet er Aar og dag og sted som skrevet staaer.«

2) Se Aarbog for Historisk Samfund for Odense og Assens Amter, 1. Bind, Side 162.

10 Aar, tillige mange Eenstemmende Vidner hafde forklaret saalænge, de kunde mindes, af fornævnte 2de Mænd og Formænd haver nødt deres Ejendomsrettighed, hugget i Gaardens Skov uden Udvisning, haftt derude fri Olden, og ej gjort videre end een fjerde Part Hovning, selv bortlejet det paa Gaardens Grund liggende Hus og deraf oppebaaret Huspenge, endog da de nu sidst laae under Rytter-Distriktet og Amtmand Erich Steensen som Ejer til Skov Gaarden, hvorunder Herligheden af forannævnte 2de Ejendomsgaarde og meddelt den Hosbondsholds Breve foruden da disse Gaarde ^{14/7} 1723 er solgte til F. IV ere de for Ejendom fra Skov Gaarden bortskødet, de skulde og begge af deres Ejendom have svaret Artilleri Skatter og Peder Jørgensen udi Krigsjordebogen for Ejendom være endført.«

Ved at læse Kommissions-Protokollen, skønner man let, at her mangler nogle Dokumenter, der aabenbart burde have været til Stede, men de er der ikke. — Rent tilfældigt traf jeg i Rigsarkivet ved at søge i en samtidig Kommissionssag fra Vissenbjerg mellem 36 Bønder og Regeringen om Ejendomsforholdene der, anført en Mængde meget gamle Dokumenter, som netop var laant fra Kommissionen, der behandlede Sagen mellem H. Simonsen og Bønderne i Aarup. Dette kunde saa meget lettere lade sig gøre, som Søren Borring var Sagfører for Bønderne i begge Kommissioner; og Skriveren har vel derfor ment, at han kunde spare noget af dette vældige Afskrivningsarbejde — Protokollerne fra Vissenbjerg er paa 8000 Sider.

Jeg har taget et ganske lille Uddrag af disse ældgamle Skøder og Tingvidner, baade fordi de i den her omhandlede Sag er af meget stor Betydning og Interesse, men ogsaa fordi den Mængde Navne og Familieforbindinger, som her lægges for Dagen, er af ikke ringe personalhistorisk Betydning, da der jo kun er bevaret saa overmaade lidt af saa gammel Dato og med saa uafbrudt Rækkefølge.

Udskrift af Commissions-Act contra 36 Wissenbjerg Bønder.

Nr. 2. Niels Torsen i Fjelstroppe, Herritzfoged i Baag-herrit,
vii kundgiøre for alle, Anno Dom: 1533, St. Simonij Jude Apostels Dag, for os og mange Dannemænd, flere inden Baagherreds Ting, var skichet Peder Olsen i Aarupe, begierte fick eet fuldt Tingsvidne af 8te Danne-mænd, som ere. hvilche alle samdrægtelige og velberaade vindede paa Troe og Sandingen, at de samme Dag sandelig hørde og saae inden 4 Stokke paa fornefnte Ting, det Jep Kleinsmed i Middelfardh, fremgick for Dom udi Tingliud, solte og oplod skriffelig til Tingswinde, skiødte og afhende, fra sig og sine Arwinger, og til fornefnte Peder Olufsen, og hands fuld Søskende og Deres Arwinger, ald dend Lod Part og Ejendom, som hand haver i Aaruppegaard, som forermeldte Peder Olufsen nu udiboer, som hand arvede efter sin Fader, Jep Andersen, det skiødte hand udi

Huuse, Jord, Ager, Eng, Skou, March, vaadt, tørt, inden Byes, og uden Byes med ald dets rette Tilliggelse og Tilhørelse, intet undertagende at nyde, bruge og beholde for et frit Kiøb og Skiøde, til Evindeligh Ejdendom, og forpligtede sig og sine Arvinger, at hiemle og frelse for Peder Olsen og hands fuld Sødskende fornefnede Kiøb og Skiøde, effter Loven og vor louligh Loubøden, 3 Ting for skiødt gick, til ydermere Vidnesbyrd, henge Vi wores Ind-Segle neden for dette vor aabne Brev.

Nr. 3. Jørgen Hansen i Bucheruppe, Herritzfoged i Baagherred, gjøre alle vitterligt med dette vort aabne Brev, at Ao Dom: 1541, dend Mandag næsteffter Søndag St. Unise, var skicket Peder Olsen i Aaruppe bedes fick et fult Tingsvidne af 8te Dannemænd hvilcke alle samdrægtelig vinde Det Hans Andersens i Hiorte, fremgick jnden Tinge for Dom, skiødte og afhente fra hannem og hands sande Arvinger, og til forermeldte Peder Olsen, og hands Arvinger. Een halv Broder deel udi dend Bondegaard i Aarupe, som forermeldte Peder Olsen nu udi boer, saa nær som hands Sødsters Part Malene, som hand arvede effter sin Fader Anders Pedersen i Kirchebølle skiødte forermeldte Peder Olsen saa megen Part, som hand arvede i samme Bondegaard effter sin Moeders Søster Søn Hans Hansen, og skiødte hand og forermelte Peder Olsen, saa megen Part som Hands Sødster Malene Ibs Datter, haver udi samme Bondegaard, som han arvede effter sin Moeder, Inger Jeppes, og saa meget som hand arvede effter sin Moeders Søster-Søn Hans Hansen, som hafde hendes Fuldmagt Brev jnden Tinge oppaa. Det skiødte de udi Huuse, Ager etc.

Nr. 4. Vi effterskrevne Jørgen Hansen i Bocherup, Herritzfoged i Baag Herred gjøre alle vitterligt med dette vort aabne Brev Anno Dom: 1546 Fleskemandag, for os og mange Dannemænd fleere paa Baag Herreds Ting, var skicket beskeden Dannemænd Peder Olsen j Aarupe, bedes fick, og louligh frem[le]dede eet fuldt Tingsvidne af 8te Dannemænd hvilcke alle vunde det Poul Skrifer, Borge-mester i Assens, fremgick inden Tinge for Dom, skiødte og afhendte fra sig, og fra sin Hustrue, Birthe Hans Lampdatter og alle Deres sande Arvinger og til forermelte Peder Olsen, og hands sande Arvinger, een heel Broder Deel, udi Aarupgaard, som er Fjerde Parten, som Lauritz Andersen aadte, som boede i Barløse, undertagen dend Part, som Morten Andersen i Ørsted, og hands Sødskende kunde arve, deri effter Deres kiere Moeder, Lauritz Andersens Søster, hvilchen Broder deel forermelte Poul Sørensens Hustrue arvede effter sin Fader Hans Lang, item Anders Snabe paa sin egen, og hands Broder Lauritz Snabe paa sine egne, og paa sin Sødsters Vegne, Anne Jensdatter, Ellene Jens Datter, Kirsten Jens Datter og Malene Jens Datter, alle skiødte fornefnede Peder Olsen, een halv Broder Deel udi Aarupgaard som de arvede effter Deres Moeder, Carine Snabe, og hun effter hendes Fader Anders Hansen, og effter hendes Søster Malene Andersdaatter, som er ottende Part i samme Gaard, med ald sin rette Tilliggelse, udi Huuse, Jord, Ager etc.

Nr. 5. Niels Brylle i Gaunbye, Herridsfoged i Baagherred gjør for alle vitterligt med dette aabne Brev Anno 1586, Mandagen dend 18de April, for os og Dannemænd fleere paa Baag Herreds Ting, var skicket ærligh Mand Lauritz Hierrigsen i Aarupe, hvilcke der bedes, fick et louligh fult Tingsvidne, af 8te troefaste Dannemænd, der alle vunde Det Mads Lauridsen i Skydeberg paa sine egne og sin Hustrue Giertrud Madses Vegne med hendes Villie og fulde Samtykke, ragte Lauritz Hierrichsen i Aarup sin Haand, soldte, oplod og strax til Tingsvinde skiødte og afhendte fra sig, og sin forermelte Hustrue, og begge Deres Arvinger, og til fornefnede Lauritz Hierrichsen, og hands

Hustrue Anne Nielsdatter, og deres Arvinger, ald dend Arv, Lod og Anpart, som forermedte Mads Lauritzsens Hustrue Giertrud arvet, udi dend Gaard, udi Aarup, Lauritz Hierrighsen nu iboer effter hendes Sl. Sønne-Søn, Oluf Pedersens Barn, udi Huuse og Jord, Ager etc. og kiendes fornefnste Mads Lauritzen, for sig og sin Hustrue Giertrud Madses, og Deres Arvinger at have anammet og til gode Reede oppebaaret, Sølv, Penge, fyldigt og fuld Værd, af fornefnste Lauritz Hierrighsen og hands Hustrue Anne, og begge deres Arvinger for forermedte Ejendom i Aarup, efter deres egen fulde Villie og nøye i alle Maader, og tilbandt fornefnste Mads Lauritzen i Skydeberg sig og for sin Hustrue Giertrud, og begge Deres Arvinger at fri hiemle og fuldkommelig tilstaae forermedte Lauritz Hierrighsen j Aarupe og hands Hustrue Anne og begge Deres Arvinger samme Kiøb og Skiøde, udi forermedte Ejendom, for Mands Hinder og Paatale, og for alle Laugs Rettergang, som der kand paatale med Rette, og vor fornefnste Ejendom loulig Loubøden.

Tre samfulde Ting, førend Skiøde gick, at saa er gaet i Sandhed for os, som forskrevet staaer, det vidner vi fremdeles med vores Besegling her neden under, Datum Anno Die et Lou ut supra.

Nr. 6. Simon Andersen i Lilletofte, Herritsfoged i Baag Herred . . . vi kiendes og gjør for alle vitterligt med dette vort aabne Brev Anno 1596, Mandagen dend 30te Dag August for os og Dannemænd fleere paa Baag Herreds-Ting var skiched ærlig Mand Hans Madsen af Aarup, bedes og loulig fick et fuldt Tingsvidne af 8te loufaste Dannemænd der alle eendrægtelig vinde, at Lauritz Pedersen i Skydeberg Taarup paa sin Datter Annes Vegne, og Peder Jørgensen, Borger i Assens paa sin Farbroder Datters Maren Rasmus Daatters Vegne, som hand er Værg for udi hendes egen Nærværelse og hendes Haands Paaleggelse og fulde Samtykke, solde oplode og strax til Tingsvinde skiøtte og afhendte fra dennem og deres Arvinger, og til Hans Madsen i Aarupe og hands Hustrue Anne Niels Daatter og begge deres Arvinger, alt hvis Ejendom, Lod og Anpart, som de arvede efter deres salig Moeder udi dend Ejendoms Bondegaard i Aarupe fornevnste Hans Madsen nu udi boer, som er een fuld Sødster Part, og er dend 3die Part nødt Sl. Oluf Pedersen, som tilforn boede i Gaarden, baade udi Huuse og Jord, Ager og Eng etc. at eye skullendes, og kiendes fornevnste Lauritz Pedersen paa sin Daatters Vegne, og Peder Jørgensen paa sin Farbroder Daatters Vegne, Maren Rasmus Daatter for dennem og deres Arvinger at have anammet og til gode Reede oppebaaret Sølv, Penge fyldist og fuld Værd af fornefnste Hans Madsen, og hands forermedte Hustrue, og Deres Arvinger, for fornefnste Ejendoms Lod og Anpart i fornefnste Bondegaard efter deres gode fulde Villie og Nøye, saa at de takkede for god og nøjagtig Betaling, og kiende dennem ingen ydermere Lod eller Anpart i fornefnste Ejendom effter denne Dag, og tilbandt de dennem og Deres Arvinger, at fri frelse, hiemle, og fuldkommelig tilstaae fornefnste Hans Madsen, og hands Hustrue og Deres Arvinger for samme Kiøb og Skiøde for hver Mands Hinder eller Paatale, og for alle Laugs Rettergange, som derefter denne Dag kand paatales med Rette, og var samme Ejendom 3 Ting Laug Bøden førend Skiøde gick, og Hans Madsen i Aarup og Lauritz Hierichsens Børn med Deres Lauverge vare Tingkaldet med Laubydelse med 2de Tingstevner med Navn Niels Jespersen i Aarupe, og Jens Hansen i Skydeberg Taarup, at det saa er ganget i Sandhed for os, det vinder vi med vores hengende Besegling etc.

Nr. 7. Simon Andersen i Lilletofte, Herritzfoged i Baagherred vi kiendet og gjør vitterligt for alle, udi dette vort aabne Brev Anno 1601, Mandagen dend 27de Aprilis for os og Dannemænd fleere paa Baagwends Herrits Ting var skichet Hans Ibsen paa sin Sødster Maren Ibsdaatters

Vegne, bedes og fick et fult Tingsvidne af 8te Dannemænd der vunde det Hans Lauritzen i Kaldslund, paa sine egne Vegne og Hans Jørgensen i Ørsberg, paa sin Hustrues Johannes Vegne, de fremkomme nu i Dag inden Tinge for Dom, solde, oplode, skiødte og afhænde strax til Tingsvidne, fra dennem og alle Deres Arvinger, og til Jesper Madsen i Aarup, og hands kiere Fæstemøe Maren Ibsdaatter, og begge deres sande Arvinger, ald dend Ejendoms Lod og Arvepart, som de haver baade arvet og kiøbt, eller som de nogen Tiid arve eller købe kunde, udi dend Bondegaard i Aarup, som Jesper Madsen med deres Broder nu jboer, udi Huuse og Jord, Ager og Eng etc. eye skullendes og kiender de dennem efter denne Dag ingen ydermere Lod, eller Ejendoms Anpart i fornefnte Gaard i nogen Maade, men have derfor annammet Penge Fyldist og fuld Værd af Jesper Madsen og hands kiere Fæstemøe Maren Ibs Daatter og deres Arvinger efter deres gode Villie og Nøye, og samme Ejendom er indkiøbt med fornefnte Maren Ibs Daatters Penge, og tilbandt forermelte Hans Lauritzen i Kaslund og Hans Jørgensen i Ørsberg paa sin Hustrués Johannis Vegne for dennem og deres Arvinger at frie, frelse hiemle etc. Jesper Madsen og hans Fæstemøe Maren Ibsdaatter. . . . Og anpligtede de dennem og deres Arvinger, at dersom forermelte Ejendom bliver fornefnte Jesper Madsen, eller hands Fæstemøe, eller deres Arvinger afvunden enten med Lands Lov, Kirchelou eller med nogen anden Dom eller Rettergang, da derfor at stande til Rette med reede Penge inden sex Uger for ald Skadegield Kost og Tæring, som der kand paavendes i nogen Maade, deslige skiødte Jesper Madsen sin kiere Fæstemøe Maren Ibsdaatter sin gandske halve Ejendoms Hovedlod, som hand haver baade arvet og kiøbt, eller nogen Tiid herefter arve, eller købe kand udi forermelte Bondegaard, og var hendes fri fulde faste Hiemmel og Tilstander til samme sin Ejendoms halve Hovedlod efter denne Dag i alle Maader, og var samme Ejendom loulig loubøden 3de samfelde Ting etc.

Nr. 8. Simon Andersen i Lilletofte, Herritzfoged i Baagherred vi kiendes og gjør vitterligt udi dette vort aabne Brev, at Aar efter Christi Fødsel 1618, Mandagen dend 9nde Dag Marti for os og Danne-mænd fleere paa Baag Herrids Ting var skicket ærlig Mand Laurids Hansen i Gagerup i Ørsted, bedes og fick et Tingsvidne af 8te Dannemænd der vunde, at det Peder Lauritzen i Aarup, nu i Dag inden Tinge for Dom ragte ærlig Mand Lauritz Hansen i Gagerup sin Haand og strax til Tingsvinde solde, skiødte og afhende fra sig og alle sine sande Arvinger og til fornevnte Lauritz Hansens Datter Dorthea Lauritz Datter fornefnte Peder Lauritzens Hustrue eller Fæstemøe og hendes sande Arvinger dend gandske halve Ejendoms Bondegaard i Aarup som forermelte Peder Lauritzen nu selver jboer udi Huus, Jord, Ager etc. eyde skullendes, og kiendes fornevnte Peder Lauritzen for sig og alle sine sande Arvinger og til hands Fæstemøe Dorthea Lauritz Daatter og hendes sande Arvinger at have anammet og oppebaaret Sølv Penge for fornefnte halve Ejendoms Bondegaard efter sin egen gode Villie og Nøye, og kiendes fornefnte Peder Lauritzen sig ingen ydermeere Deel, Lod, Ret eller Rettighed udi forermelte halve Ejendoms Bondegaard, at have efter denne Dag i ingen Maade, og tilbandt fornefnte Peder Lauritzen sig og sine sande Arvinger at frie frelse, hiemle, fuldkommeligen tilstaae forermelte Dorthea Lauritz Daatter og hendes sande Arvinger samme Kiøb og Skiøde for hver Mands Hinder og Paatale og var samme Ejendom loulig 3die Ting loubyden førend Skiøde gick, at saa er gangen i Sandhed for os det vinder vi herimoed var Dorthe Lauritz Datter i Gagerup Ting kaldet med sin Lauverge eftersom Niels Knudsen og Jørgen Lauritzen i Aarup, de hafde hiemlet Varsel.

Nr. 9. Simon Andersen i Lilletofte, Herritzfoged i Baagherred vi kiendes og gjøre vitterligt udi dette vort aabne Brev at Aar efter Christi Fødsel 1618, Mandagen dend 9de Dag Martj for os og Danne-mænd flere paa Baagherritz Ting var skicket ærlig Mand Peder Hierichsen i Aarup, bedes fick et fuldt Tingsvinde af 8te Dannemænd der vunde det Lauritz Knudsen i Grimstrup efter hans Datters Død, som boede i Aarup, Mads Larsen i Astelboe, paa sin Hustrues Vegne, og Hierig Larsen tien i Gielsted Taarup paa sine egne Vegne, de samtlig nu i Dag jnden Tinge for Dom, ragte ærlig Mand Peder Lauritzen i Aarup deres Hænder, og strax til Tingsvinde solde, skiødte og afhende fra dennem og alle deres sande Arvinger, og til Peder Larsen i Aarup, og hands trolovede Fæstemøe, Dorthe Lauritzdaatter og begge deres sande Arvinger ald dend Ejendoms deel Lod og Anpart, som dennem enhver arveligen er tilfalden udi dend Ejendoms Bondegaard udi Aarup, fornefte Peder Lauritzen udi Aarup, nu udi boer. Udi Huse, og Jord, Ager og Eng etc. at eye skullendes, og kiendes fornefte Lauritz Knudsen, Mads Lauritzen og Hierig Lauritzen for dennem og alle deres sande Arvinger at have annammet, og til gode Reede oppebaaret Sølvpenge for forermedte Ejendom efter deres egen gode Villie og Nøye og kiendes dennem ingen ydermere Deel udi forermedte Ejendoms Bondegaard efter denne Dag i nogen Maade at have, og tilbandt fornefte Lauritz Knudsen, Mads Lauritzen og Hierig Lauritzen for dennem og alle deres sande Arvinger at frie frelse tilstaa fornefte Peder Lauritzen og hans trolovede Fæstemøe Dorthe Lauritzdatter, og begge deres sande Arvinger samme Kiøb og Skiøde, for hver Mand's Hinder og Paatale og dersom samme Ejendom blev fornefte Peder Lauritzen eller hands fornefte Fæstemøe i nogen Maade afrunden, da forpligte vi os inden sex samfulde Uger, at vederlægge dennem igien med saa goed og velbeleilig Ejendom, eller og fuld og nøyagtig Betaling derforre. Og var samme Ejendom loulig 3 Ting loubøden førend Skiøde gick, og fornefte Peder Lauritzen og hands trolovede Fæstemøe Dorthe Lauritz Datter, vare kaldet imoed samme Loubydelse, efter som Niels Knudsen og Jørgen Lauritzen i Aarup, de nu j Dag hiemlede Varsel, at saa er Gangen i Sandhed for os, det vinde vi

Nr. 10. Niels Andersen i Eggerup, Herritzfoged i Baagherred vi kiendes og gjør vitterligt, udi dette vort aabne Brev, at Aar efter Christi Fødsel 1625, Mandagen, dend 28de Dag Februarj, for os og Danne-mænd fleere paa Baagherritz Ting, var skiched ærlig Mand, Peder Lauritzen i Aarup, bedes og fick et fuldt Tingsvinde af 8te Dannemænd der paavunde, at efter som Knud Hansen, Borger i Assens ved sin Fuldmægtig dend 6te Dag Decembris, næstforleden, have ladet hiemle Varsel, over Peder Lauritzen i Aarup, imoed Loubydelse, for hvis Ejendom Knud Hansen kand være berettiget udi dend Ejendoms-gaard fornefte Peder Lauritzen nu jboer. Da er nu i Dag fremkommen ærlig og velagte Søren Jensen Slottsskriver og Ridefoged over Hagenskau Lehn, og her jnden Tinge for Dom fremlagde een Baagherrets Ting-bog paa Aar 1614, dend 14de Novbr., hvorudi befindes et Skiøde at være indført, lydendes Ord fra Ord som efterfølger; Det Hans Jespersen i Gielsted Taarup paa sin Moeder Anne Hieris Datters Vegne, Mads Brylle i Gaunbye paa sin Hustrues Margrethe Hierigsdaatters og Hans Hierichsen i Schydeberg paa sine egne Vegne, Hans West, og Hierig Hansen ibd. Det efter deres Sl. Moeder Maren Hierigsdatters Død, Jørgen Knudsen i Gielsted Taarup paa sin Hustrues Bodil, hendes Moeders fornefte Maren Hierigsdatters Død og Hans West i Skydeberg paa sin Daatters Kathrine Hans Daatters Vegne, efter hendes Moeders fornefte Maren Hansdatters Død, item Michel Ibsen j Skydeberg paa sine egne, og sine 2de Sødstre, Karen og Anne, Ibsdatters Vegne, Hans Ibsen og

Anders Ibsens Brødre, hver paa deres egne Vegne efter deres sl. Moeder Kathrine Hierigsdatters, Død, som boede i Skydeberg, iligemaade Niels Michelsen j Gaunbye paa sin Hustrues Maren Hans Datters Vegne, udi hendes øjne, og hendes Fader fornefnede Hans West i Skydeberg deres Nærværelse de samtligen nu i Dag jnden Tinge for dem skiødte og afhende fra dennem og alle deres sande Arvinger, og til Peder Lauritzen, Lauritz Hierigsens Søn i Aarup, og hands Arvinger, ald hvis Ejendom, Lod og Anpart dennem arveligen er tilfalden, efter fornefnede hver deres Moder, som forskrevet staaer i den Ejendoms Bondegaard i Aarup, som forermedte Peder Lauritzen af Lehnsmændens Fuldmægtiger Jens Olsen, Ridefoged i Hagenskaus Lehn, og af fornefnede sine Samfrender er kiendt for een rette Hovedmand til samme Gaard, efter Tingsvidnes Indhold dend 7de May sidstforleden, baade udi Huuse og Jord, Ager, Eng, Skau og kjendes de dennem samtlig, for dennem og deres Arvinger, at have anammet og til gode Rede oppebaaret Sølv Penge for fornefnede deres Anparters Ejendom, af forermedte Peder Lauritzen, efter deres egen gode Villie og Nøye, og kiendes dennem eller deres Arvinger ingen ydermere Andeel, Lod, Rett eller Rettighed at have udi eller til forermedte Bondegaard og Ejendom, efter denne Dag i nogen Maade, men tilbandt dennem og deres Arvinger at frie, frelse og tilstaae fornefnede Peder Lauritzen og hands sande Arvinger samme fornefnede Kiøb og Skiøde, for hver Mands Hinder . . . og haver samme Ejendom været louligen 3 Ting Loughboden førend Skiøde gick, og hvorimod haver været kaldet. alle Lauritz Hieresens Børn i Aarup, med deres Lauverger, Hans Madsen i Aarup imoed Laugshydelse paa Ejendom og Hans Madsen i Aarup og Peder Lauritzen, de bød Sølv og Penge for samme Ejendom, eftersom Hans Ibsen og Hiere Lauritzen i Skydeberg hiemled Varsel dend 24de April 1609.

Nr. 11. Niels Andersen i Eggerup, Herritzfoged i Baagherred vi kiendes og gjøre vitterligt i dette vort aabne Brev, at Aar 1625, Mandagen dend 28de Dag February for os og Dannemænd fleere, paa Baag-herritsting var skichet ærlige Mand Peder Lauritzen i Aarupe, bedes og fick et fuldt Tingsvidne af 8te Dannemænd der vunde det Peder Lauritzen i Aarup, nu i Dag inden Tinge for Dom fremlagde et Papiersskiøde, som her af Tinge er udgivet, Aar 1615, Mandagen dend 28de Dag, Augustj, som var u-skrabet, u-stungen, og u-machuleret, som hand begierede fornyet, lydendes under de 8te Tingsvindes Mænds Hiemmel Ord fra Ord, som efterfølger, det Hans Madsen i Aarup paa sine egne og sin Hustrues Anne Niels Daatters Vegne, med hendes egen nærværende Villie og Samtykke, ragte sin Stifsøn Peder Lauritzen i Aarup deres Hænder, solde oplode, og strax til Tingsvinde skiødte og afhendte fra Dem og deres Arvinger, og til fornefnede Peder Lauritzen, og hands Hustrue Maren Lauritz Daatter, og begge deres Arvinger ald dend Ejendoms Lod, Deel, eller Anpart, de haver udj dend Ejendoms Bondegaard i Aarupe, fornefnede Peder Lauritzen nu iboer, baade i Huuse og Jord, Ager etc. indtet deraf uttagen i nogen Maade fornefnede Peder Larsen og hans forermedte Hustrue og begge deres Arvinger, for evig Ejendom at maae nyde, bruge og beholde, uigienkallede, og kiendes fornefnede Hans Madsen med sin Hustrue for dem og deres Arvinger, ingen ydermere Deel, Lod, eller Anpart i fornefnede Ejendom efter denne Dag, og at have anammet, og til gode Reede oppebaaret Penge Fyldist af fornefnede Peder Lauritzen, og hands forermedte Hustrue og begge deres Arvinger for forermedte deres Ejendoms Anpart efter deres fulde Villie og Nøye, og takker for god og nøyagtig Betaling i alle Maader, og tilbant forermedte Hans Madsen og hands fornefnede Hustrue dennem og deres Arvinger, at frie, frelse og tilstaae forermedte Peder Lauritzen og hands fornefnede Hustrue og begge deres Arvinger samme

Kiøb og Skiøde for hver Mands Hinder og Paatale item skeede det sig saa, det Gud forbyde, at deres Ejendoms Anpart blev fornefnede Peder Lauritzen, og hands forermelte Hustrue Maren Lauritzdatter, eller deres Arvinger fravunden, enten med Landslou, Kirchelou eller i andre Maader, da bepligtede fornefnede Hans Madsen med sin Hustrue dennem og deres Arvinger at udlegge og fyldistgiøre til fornefnede Peder Lauritzen, og hands forermelte Hustrue Maren Lauritz Daatter, og deres Arvinger, deres udlagde Penninge igien inden 6 Uger derefter, og at oprette ald deres Skade, de deraf fangendes vorder, og var samme deres Ejendoms Anpart Louligen Loubøden 3 Ting førend Skiødet gick, og Hierig Lauritzen tien i Breede fornefnede Peder Lauritzen og deres Sødster Johanne Lauritzdaatter med hendes Louverge herimoed loulig Tingkaldet, efftersom Anders Jørgensen i Skydeberg og Peder Rasmussen ibd. de nu i Dag hiemlede Varselen, som samme Papiers Skiøde i sig formelder, at saa er gangen i Sandhed for os, som forskrevet staar, det vinder vi ned vores Beseglinger neden undertrykte.

Datum die et loco ut supra.

Nr. I. Jeg Niels Brylle i Gaunbye, Herridsfoged i Baagherret, kien-des for alle, og gjør vitterligt, med dette mit aabne Brev, Anno 1584; Mandagen dend 14de Decbr., for mig og meenige Dannemænd paa Baagher-rits Ting var skichet ærlig Mand Mads Lauritzen i Skydeberg, hvilche som hafde for mig udi Rette kaldet, delet og tiltalt, ærlig Suend Lauritz Hierresen i Skydeberg for dend Bondegaard i Aarup, Oluf Pedersen iboede, huad haver befatted sig med; hvilchen Gaard mener Lauritz Hierresen ingen Rett til at have dend at bruge, eller besidde, udi nogen Maade, og fornefnede Mads Lauritzen hand i Rette lagde, og lod læse sit skrifftlige Forsætt, saaledes som følger. Bekiender jeg Mads Lauritzen i Skydeberg, gjør herved for alle vitterligt, udi dette mit Forsætt imoed Hans Hierresen i Gielsted Taarup, og Lauritz Hierresen udi fornefnede Skydeberg, formedelst dend Arv som ieg paa min Hustrue Giertrud Hansdaatters Vegne tilkommer efter sl. Lauritz Olufsens Død, som var fornefnede min Hustrues Søns Barn, ved Nafn Oluf Pedersen, som boede, og døde udi Aarup, paa fornefnede Side til forermelte Barn, hvilche hun er Farmøeder til paa dend eene, og Hierre Hansen udi fornefnede Skydeberg, at vere Moeder Fader til fornefnede sl. Lauritz Olsen paa dend anden Side, saa at efterdi Loven klarligen medfør, hvormeget hun udaf os bør at arve med Rette, efter fornefnede dend sl. døde, og afgangne Barns Død. Sammeledes, at efterdi samme fornefnede Gaard udi Aarup, var min Hustrues Søns Gaard, og sl. Lauritz Olsens Fæderne Gaard, hvilcke fornefnede min Hustrue er Farmøeder til, og ikke fornefnede Hierre Hansens Daatter Birgithe Hierrisdaatter, som var fornefnede min Hustrues Søns Koene, hafde der nogen Loed eller Deel udi, enten paa Arvs, eller Kiøbs Vegne, anderledes, med hvis Loed og Deel, som ieg paa fornefnede min Hustrues Vegne solde dennem. Da efterdi Loven klarligen medfør, at ingen maae pante, eller pantsette dend Deel hand haver ikke Magt til at selge eller skiøde, og ingen Skiøder bør at staa for fulde eller ved Magt efter Loven undertagen fornefnede Gods tilforn er louligen loubøden til Tinge, Fædernegods Fæderne Frænde, og Møderne Gods, Møderne Frende, og Tings-Vidne derefter tagen, og Recessen medfør, at for alle Vidner skall gives loulig Varsel, og udj Besynderlighed hvis som der eje, og Ejendom angieldendes. Og efter slig Loulighed tilbyder ieg mig imoed mine med Arvinger at vilde være for Lehnsmanden, og Samfrender, hvor stoer Lod og Deel hvor udaf os, bør at have udj fornefnede Gaard, og hvem udaf os Besiddelsen udj fornefnede Gaard bør at have med Rette, Item og tilbyder ieg Guld og Pendinge frem, til hvem som helst udaf Medarvinger, derudi haver Lod eller Deel, i fornefnede Gaard, enten til Pant, eller Kiøb, som det sig louligen bør, eller og

Skieppe Skyld efter Kongl. Mayts. Recessis Lydelse, item og efterdi Niels Brylde udj Gaunbye hands Datter, Anna Nielsdatter, er fornefnte Lauritzens Hierresens Troelovede Fæstemøe, og fornefnte Lauritz Hierresen tracter efter fornefnte Gaard udj Aarup, fra mig udj Besiddelsen. Da er fornefnte Niels Brylde udi dend Sag vildige, og fordi er ieg begierende Ene u-vildige Dommer udi dend Sag, hvilcken der os retteligen imellem kunde sentendere, og dømme uden ald Vild og Venskab, som det sig af rette bør, louligen, og er begierendes dette mit Forsætt, at maatte læses og paaskrives og siden inddrages udi hvis Dom, som dend dømmer udi dend Sag til Baagherreds Ting udgivendes vorder, Lauritz Hansen som samme hands Forsætt derom formelder. Da er i Dag udi Rette møtt, fornefnte Hans Hierresen med sin Broder fornefnte Lauritz Hierresen, der til suarede og gav til kiende, det fornefnte Lauritz Hierresen haver givet sin Hosbonde, Hosbondhold af samme Gaard, og haver hands Hosbonde kiendt hannem goed for Hovedmand for bemelte Gaard at bruge og besidde, efter dend Lod og Part hand haver derudi, og beviiste udi Dag, med Tingsvinde som er af Baagherreds-Ting udgIVEN, det Hierre Hansen i Skydeberg, fornefnte Lauritz Hierresens Fader haver soldt og skiødt hannem, hvis Lod, Deel og Anpart, som hand arvede, efter fornefnte sl. Lauritz Olufsen, hands Datterbarn, udi fornefnte Bondegaard i Aarup, disligeste at have pantet med een stoer Part af Medarvingerne, som haver udi Pant sat hannem udi nogen forskrevne Aar, hvis Anpart de have arvet udi samme Gaard. Som at hand synes at have dend største Part udi forbemeldte Bondegaard, ville derfor være udi alle Rette med fornefnte Mads Lauritzen om samme Sag, om hand ey bør efter sliq Adkomme og beskeden hand haver paa samme Gaard dend at nyde og beholde, eller og ikke. Med flere Ord dennem imellemløb, og vare herom paa begge Sider een endelig Dom begierendes. Da efter Tiltale Giensvar, og denne Sags Lellighed, efterdi der findes, og for mig er beviist, at fornefnte Lauritz Hierresens Fader, Hierre Larsen haver soldt, og skiødt sin Søn, fornefnte Lauritz Hierresen, hvis Lod og Deel hand haver arvet efter sin Dattersøn, sl. Lauritz Olufsen udi fornefnte Bondegaard udi Aarup, og haver Pant med een stoer Part af Medarvingerne udj samme Gaard, og findes at have største Part udi forbemelte Gaard og haver givet sin Hosbond, erlig og velbyrdig Mand Erich Haardenberg til Matterup, Hovidsmand paa Hagenskau, Hosbondhold af samme Gaard, og hand haver kiendt hannem goed for dend at bruge, og besidde, vidste ieg her paa denne Sag for Rett ikke at kunde afsige, end fornefnte Lauritz Hierresen bør at nyde og besidde forbemelte Bondegaard efter Adkomstens Lydelse, og dend Beskied hand haver paa samme Gaard, og at giøre og give fornefnte Mads Lauritzen og de andre Medarvinger Skiell og Fyllest, for hvis deres Anpart regnes eller findes kand udj fornefnte Bondegaard efter Recessens Lydelse, at saa er i Sandhed og til Vidnesbyrd trækker ieg mit Signete her neden for, Datum ut supra.

Nr. II. Jeg Niels Brylle i Gaunbye, Herritsfoged i Baagherred, giører vitterlig, med dette mit aabne Brev Anno 1585, Mandagen dend 22de Fbr., for mig og mange Dannemænd, fleere paa Baagherreds Ting var skiched ærlig Mand Mads Lauritzen i Skydeberg, hvilcken hafde for mig udi Rette kaldet delt, og tiltalt ærlig Mand, Hierre Hansen i Skydeberg, og Hans Hierresen i Gielsted-Taarup, for di tilholte og tilregner dennem at arve, og have dend største Lod og Part udi dend Bondegaard udi Aarupe, Oluf Pedersen iboede, efter hands sl. Søn Lauritz Olsen, og mener at efterdi hands Hustrue Giertrud Madses er Farmoeder til fornefnte Barn, bør hende med Rette at arve lige ved fornevnte Hierrig Hansen og hands Hustrue som er Morfader og Mormoeder til samme Barn, og mente ikke med rette hende dend at kunde formeenes udj nogen Maade, da nu j Dag udj Retten møtte fornefnte Hans Hierresen der-

til suarede og meente hende med Rette ikke at kunde arve lige med hands Fader enten udi rørendes eller urørendes efter forbemelte Barns Død, effterdi Loven formelder i iste Bogs 5te Cap., at Mann tager toe half meere end Konen i alle Arv, og Konen tager tredie Deel og Manden 2 Lodder, mens satte udj alle Rette paa sin Moeder Vegne, at dersom fornefnte Giertrud Madses, kand arve fuld Part efter fornefnte Lauritz Olufsen, om hands Moeder ey da bør at arve saavel fuld Part saa hun, effterdi hun er fornefnte Barns Mormoeder, og fornevnte Mads Lauritzen hand paa sin Hustrues fornevnte Giertrud Madses Vegne, ville nu j Dag vere udi alle Rette med fornefnte Hans Hierrigsen og hiemle een Dom, om hun ey bør at arve lige med fornefnte Hierre Hansen, og hands Hustrue, eller ikke, da efter Tiltale, Giensvar, og dend Sags Leilighed, at effterdi fornefnte Lauritz Olufsen, som var Barnebarn, hand er død, og haver ikke Moeder, og ey Sødskende, eller frem Arvinger, som Loven formelder, da vidste ieg ikke herpaa for Rette andet at kunde afsige, end Arv og Gield, bør igien at komme til Morfader og Farmoeder, som derom trette og imellem dennem ordeles som Lougen formelder udj dend 1ste Bogs 4de og 5te Capitel; at saa er i Sandhed trycker ieg mit Signet her neden forre. Datum ut supra.

Nr. III. Gabriel Knudsen til Nordschou Landsdommer udj Fyhn gjør vitterligt for alle udj dette mit aabne Brev, at Aar efter Guds Byrd 1597, Løverdagen som var dend 12te Martj paa Fyhnboe Landsting skichet var, Hans Hierresen i Skydeberg paa sine Børn, ved Nafn, Peder Lauritzen, Hierre Lauritzen, og Johanne Lauritz Datter Deres Vegne, paa dend eene, og hafde udj Rette stefnt Hans Madsen i Aarupe paa dend anden Side, for Skiøde hand skall have bekommet af Lauritz Pedersen i Skydeberg-Taarup paa Anne Lauritzdatters, og af Peder Jørgensens i Assens paa Maren Rasmusdatter tienendes j Thorup hendes Vegne, paa een Søster Part, som formeenes at dennem skulle tilkomme udj dend Gaard fornefnte Hans Madsen udj boer, meente samme Skiøde ikke saa loulign giort eller adforit at vere det. burde nogen Magt at have, eller fornevnte hands Broders Børn til Hinder eller Skade at komme, udj nogen Maade; thi at samme Skiøde skall lyde paa fornefnte Hans Madsen og hands Arvinger allene, og ikke paa hands Hustrue og hendes Arvinger, som er bemelte hands Brødre-Børn om Gud det ellers for seet haver, at de hendes Død Overlevendes vorder, u-anseet det samme Part skulde vere kiøbt med deres, felles Gods og Penninge, og udi Rette eet Tingsvidne, som hand berettede hannem var meddeelt, for Gienparter af samme Skiøde af Baagherreds Ting udgivne Mandagen dend 6te Septbr. nestforleden udgIVEN, medførendes det samme Skiøde, skulde formelde, det Lauritz Pedersen i Skydeberg Taarup, paa sin Datter Annes Vegne, og Peder Jørgensen i Assens paa sin Farbroderdatter Maren Rasmusdatters Vegne, udj hendes eyen Nerværelse og Haands Paaleggelse haver solt, skiødt og afhendt fra dennem og deres Arvinger og til fornefnte Hans Madsen og hands Arvinger, ald dend Ejendoms Lod, og Anpart, som de arvede efter deres sl. Moeder, som er en fuld Sødster Part, og dend 3die Part ved afgangne Oluf Pedersen efter Skiødebrevs Lydelse, baade Skou, March, Ager, og Eng, intet undertagen, som samme Tingsvinde med mere formelder. Da møtte nu fornefnte Hans Madsen, og berettede, at det Skiøde hand paa samme Pant haver, det lyder saavel paa hands Hustrue og hendes Arvinger, som paa hannem og hands Arvinger og fremlagde det nu paa Pargement skrevet, med 4re hengendes Indsegle, under fornefnte Dag udgivet, indeholdendes blandt andet fornefnte Lauritz Pedersen og Peder Jørgensen paa fornefnte 2de Quindfolckes Vegne, haver soldt og skiødet fra dennem og deres Arvinger og til fornefnte Hans Madsen, hands Hustrue Anne Niels Dotter, og begge deres Arvinger, ald hvis Lod og Part de arvede efter deres sl. Moeder udj dend Ejendoms Bonde-

gaard i Aarup, fornefnede Hans Madsen i boer, som er een fuld Sødster Part, og dend 3die Part ved Oluf Pedersen baade j Gaarden efftersom forbemelt er, item var samme Ejendom 3 Ting loubøden førend Skiøde gick, og fornefnede Hans Madsen og Lauritz Hierresens Børn, med deres Louverge Tingkaldet, derimoed som Tingstefnere have hiemlet, som samme Skiøde udi sig selv fast vitløftiger formelder, og meente fornefnede Hans Madsen at det efter slig Leilighed ved Magt at blive, dertil suaret fornefnede Hans Hierrigsen, og meente sig enten bedraged at vere, udj det, at hand ikke haver kund faaet Gienparten lige ved samme Skiøde, eller og det maae siden vere omskrevet og forandret, thi hand beretted sig samme Gienpart paa det dyreste at have betalt, og fordi Uret derudi at vere skeet, med fleere Ord dennem imellem var, da effter Tiltale, Giensvar og dend Sags Leilighed, effterdi ieg befinder fornefnede Skiøde, som fornefnede Hans Madsen paa fornefnede Part haver bekommet af fornefnede Mænd paa bemelte tvende Folckes Vegne saavel at formelde paa hands Hustrue og hendes Arvinger, som skall vere fornefnede Hans Hierigsens Broder Børn, om de hendes Død overlever, som saa hannem selv og hands Arvinger som billigt er, effter at dend skall vere kjøbt for deres felles Pendinge; da vidste ieg samme Skiøde ikke at kunde jmoedsige, meden bør ved Magt at blive, og dersom fornefnede Hans Hierigsen formener sig at være skeedt Urett, i det hand ikke er meddelt Gienpart lige effter samme Skiøde, meden deraf udeladt det som hands Broders Børn skulde udj Fremtiden komme til beste, da gaae derom hos dennem der til bør at suare, hvis Rett vere. Til ydermere Vidnesbyrd haver ieg trykt mit Signete her neden fore. Datum ut supra.

Nr. IV. Simon Andersen i Lilletofte, Herritsfoged i Baagherred kiendes og giøre vitterligt, udi dette vort aabne Brev, at Aar 1617, Mandagen dend 3de Dag November for os og Dannemænd fleere paa Baag Herrets Ting var skicket erlig Mand Lauritz Knudsen i Grimstrup, bedes og fick et fult Tingsvinde, af aate Dannemænd der vindet Det Lauritz Knudsen i Grimstrup nu i Dag fremlagde en skriftlig Forhandling, imellem hannem og Peder Lauritzen Aarupe, med Dannemænds Hænder underskrevet, lydendes Ord fra Ord som effterfølger.

Anno 1617, dend 30te Dag Octobris, vare forsamlede udi Aarupe disse effterskrevne Dannemænd med fleere Dannemænd over een venlig Accordt og Forligelsemaal imellem Peder Larsen i Aarupe paa dend eene, og Lauritz Knudsen j Grimstrup paa dend anden Side, om hvis Arve Læsøre og Ejendom som forskrevne Lauritz Knudsen paa sin Daatters Maren Laurits Datters Peder Lauritzens Hustrues Død i Aarupe kunde tilkomme. Da effter lang Forhandling, ere de endeligen og vel forligte om samme Arve, saa at Peder Lauritzen lovede at give Lauritz Knudsen for alt hvis som forermelte Lauritz Knudsen kunde tilkomme til Arv efter forermelte sin Datter Maren Lauritz Datters Død, eet Hundrede og tretten Slettedaler at betale fornefnede Lauritz Knudsen dennem til 4re Terminer, dend 1ste Termin til Paaske nu førstkommende 1618. Dend anden til 5te Michels Dag i samme Aar, den 3die til 20de Dag Jul 1619, og dend 4de til Paaske dernesteffter, uden ald Deelemaal, Kost, eller Tæring til hver Termiin i alle Maade, men der som fornefnede Pendinge, ikke indkommer til fornefnede Terminer, da at udkomme til sidste Termin, og da Lauritz Knudsen at give hannem fuld Skiøde paa hvis hands Datter hafde udi samme Gaard, og hvis fornefnede Lauritz Knudsen ikke da bekommer forermelte Penge til sidste Termiin, efftersom forskrevet staaer, da Lauritz Knudsen at søge sin Betaling udi dend Bondegaard i Aarupe, som Peder Lauritzen nu jboer, men dersom fornefnede Peder Lauritzen her, forinden fornefnede Terminer, kand udlegge forermelte Penge, da Lauritz Knudsen at give hannem fuld Skiøde derpaa, og at dette saa udi alle Maader holdes skall ved alle

sine Puncter, Articuler, efftersom forskrevet staaer, hverandre uden Skade i alle Maader, og herforuden Maal og skall Lauritz Knudsen beholde sin Daatters Maren Lauritz Datters Kiste og skaarne Klæder, som er skaaren til hendes Liv, hvilche hand strax annammet og herforuden lovet Peder Lauritzen at holde Lauritz Knudsen qvit for ald Giæld og Krav, som fandtes efter formelte sin Daatters Død, og lovede hverandre at møde ved Baagherreds Ting nu paa Mandag førstkommende, og da give Tingsvinde herefter, dette bekiender vi med vores Hænder her underskrevet, dette bekiender . . . til Vitterlighed som samme Contract og Forligelsemaal i sig formelder og indeholder, og fornefte Lauritz Knudsen i Grimstrup, og Peder Lauritzen i Aarup, stande begge til Vedermaals-Ting med hverandre og dette i alle Maader samtykte, som forskrevet staaer, og vere derefter Tingsvinde begierendes beskreven. Og fornefte Peder Lauritzen over alt persohnlig lovet at holde Lauritz Knudsen til hver Termin skadesløs i alle Maade, at saa er gangen og faren i Sandhed for os, det vinder vi med vores Besegling, her undertrygte, Datum ut supra.

Nr. V. Simon Andersen i Lille Tofte, Herredsfoged i Baagherred . . . vi kienes i dette vort aabne Brev, Anno 1608, Mandagen dend 25de Januarj, for Os og Dannemænd flere paa Baagherredsting, var skicket Peder Lauritzen fød i Aarupe, bedes og fick Eet fult Tingsvinde af 8te Dannemænd . . . der vunde . . . Det Peder Lauritzen fød i Aarupe, hafde her til Ting tiltalt, sin Stiffader Hans Madsen i Aarupe, for hvis Ejendoms Breve, som fandtes i Gaarden for hannem, Gaarden anrørendes, førend hand kom deri at boe, Da fremlagde Hans Madsen disse effterskrevne Breve, eet Skifftebrev udgiven til Baagherrets Ting, Aar 1584, Mandagen dend 19de Octbr. . . eet Sognevinde, udgivet af Rørup Sogne Stefne 1511. Endnu eet Skifftebrev udgivet af Baagherreds Ting 1586, Mandagen dend 18de April, . . . noch eet Pante-Brev, under Dato 1584 dend 28de September, det Lauritz Hansen i Aarup, Oluf Hansen ibm. paa deres egne Vegne, Anders Olufsen i Aarupe paa sin Hustrues Vegne, Hans Rasmussen i Ebberrup paa sine egne og paa sin Broder Lauritz Rasmussens Vegne, og sin Sødsters Kirstines Vegne, Oluf Rasmussen i Norbye paa sine egne Vegne, di pantsatte Lauritz Hierigsen og hans trolovede Fæstemøe, og deres Arvinger, ald deres Lod og Part, som dennem kunde tilkomme efter Deres Moders Død, for 28 Mrk. i 10 Aar, uafløst, endnu eet Skiøde under Dato 1546, Fleskemandag, . . . noch eet Skiøde under Dato 1490, sexto, det Peder Jensen skiødte Oluf Pedersen eet gammelt Pante-Brev, eet Skifte-Brev under Dato 1540, Primo, Mandagen efter Trinitatis, det Hans Andersen i Haarde, skiødte Peder Olufsen, og hands Arvinger $\frac{1}{2}$ Broder Lod, noch eet Skiøde under Dato 1460, Mandagen efter Dominicam Judica, at Anders Mortensen i Woldbroe, Niels Jensen i Kaelberg og Anders Lauritzen i Witoft, di skiøtte fra dennem og deres Arvinger, og til Peder Andersen, Bertel Andersen og Anders Hansen og hands Sødskende, ald dend Arv di hafde i Aarup, sammeledes Kong Hanses Brev formeldendes, at samme Gaard maae være een Bondegaard, eet Skiødebrev 1500, det Hans Thorsen i Orned, afhende sig til Oluf Pedersen i Aarup, ald dend Ejendom hand hafde i Gaarden, noch eet Skiøde under Dato 1552, det Otto Thomsen i Skalberg, skiøtte til Peder Olufsen i Aarup eet Skiøde under Dato 1532, dend Mandag nesteffter 1ste Olufs Dag, det Hans Pedersen, Borger i Assens, og hands Hustrue Lenne Peders, skiøtte og afhendte, fra dennem og deres Arvinger, og til Peder Olufsen og hands fuld Sødskende, saa megen Lod og Anpart i samme Gaard; eet Skiøde, at Anders Pedersen skiødte Peder Olufsen sin Anpart under Dato 1490, sexto, Disligeste eet Skiøde under Dato 1532, Mandagen efter Vocem Jucunditatis, det Jørgen Greve i Søbye, Anders Andersen i Woldtofte, di skiødte Peder Olufsen og hands Arvin-

ger een Broder Part, eet Skiøde under Dato 1583, Sanctorum Simonis, Juda Apostolorum, At Jep Klein Smed i Melfardt skiøtte til Peder Olufsen og hands Arvinger, ald sin Arve-Part, noch et Skiødebrev under Dato 1502, at Hans Larsen skiøtte til Oluf Pedersen, endnu een Herreds Tings Dom under Dato 1585, Mandagen dend 22de Febr. . . . og Hans Madsen i Aarupe, blev til spurdt, om hand hafde flere Ejendoms Breve, som sl. Lauritz Hierrigsens Børn kunde have gott af, Gaarden til beste, da suaret fornefte Hans Madsen i Aarupe, og sagde, at saa mange Breve, som hand hafde fundet for sig, efftersom forskrevet staaer, di skulde blive tilstæde ved Gaarden, men hands Breve hand selv hafde forhvervet, siden hand kom til Gaarden at boe, vil hand have sig og sin Hustrue og Børn udi goed Forvaring at beholde, som derpaa Magt er liggendes, og ikke nogen af Gaardens Breve at vilde forkomme som forberørt er. Og var fornefte Peder Lauritzen til Vedermaals Ting med Hans Madsen i Aarupe, der dette blev beskrevet, at saa er Gangen i Sandhed for os, det vinde vi med vores Besegling. Datum ut supra.

Imidlertid fastsættes det ene Kommissionsmøde efter det andet, hvor Søren Borring paa Peder Jørgensen og Søns Vegne er nødt til at bede om Udsættelse, fordi de har den største Vanskelighed med at fremskaffe de nødvendige Papirer og Bevisligheder, og tilsidst bliver Bønderne nødt til at bede Kongen om at forlænge Fristen, hvilket han er villig til. — Men endelig den $30/10$ 1747 er Søren Borring naaet saa vidt, at han kan fremlægge en Del Indlæg med Bilag i Sagen, idet han dog endnu reserverer sig en Frist med Resten, til den unge Jørgen Pedersen kommer hjem fra København med disse. Borring fremlægger først Fr. V.s Tilladelse til Udsættelsen, dateret Jægersborg $6/10$ 1747. Dernæst fremlægges Peder Jørgensens Hosbondekaldsbrev $29/7$ 1700 paa den Ejendomsjord i Aarup, som hans Fader *Jørgen Hansen* paaboer, og en Eksekutionsforretning efter Dom af $20/12$ 1731, der viser, at »Etatsraad Simonsen ligefra det Øjeblik han fik Skøde af Kongen paa Herligheden af P. J.s Gaard straks har begyndt at forfølge P. J., fordi denne ikke kunde finde sig i at gøre mere end $1/4$ Hovning, som han tilforn hafte gjort; og dette skønt Kongen havde tilkendegivet for Simonsen, at Peder Jørgensens Gaard er bonde Ejendom, hvoraf han ikun kunde nyde $1/4$ Hovning efter Loven. Saa Hr. Etatsraaden baade da og siden har søgt imod bedre Vidende og egen Declaration, det han ikke tilkom og paa den Maade ved Proces og Forfølgning ødelagt og ruineret Peder Jørgensen og Søn.«

Tillige fremlægges en Skifteforretning af Hr. Etatsraaden, imod deres Protest, foretaget efter Peder Jørgensens Hustru, uagtet alle Arvingerne var myndige, og de ingen Skifte vilde have, begyndt $16/3$ og sluttet $25/4$ 1743 samt en Landstingsdom af $25/6$ 1744 som dette Simonsens Skifte tilintetgør. Endvidere fremlægges i et Synsvidne af $8/9$ 1746 over P. J.s Gaards Bygninger, som er forfalden, fordi der nu ikke er Træ og Halm m. v. nok paa det lille Areal til at vedligeholde de store Bygninger til 4 Gange saa megen Jord. Et Skøde fra Jørgen Brahe af $17/10$ 1656, hvori findes Kong

F. III.s Brev af $16/9$ 1654, der udviser, at berørte Gaard i Aarup paa den Tid var en Selvejergaard, og tilsidst tilbyder Jørgen Pedersen at udløse Simonsen af Gaarden ved at give samme Pris, som Simonsen gav Kongen og reserverer sig sluttelig ved næste Møde at fremlægge flere Bevisligheder.

Ved dette Møde blev ogsaa fremlagt et Forligstilbud af $21/11$ 1735 fra P. J. og Anders Christensen, hvori de tilbyder Etatsraaden begge deres Gaarde, imod at han giver dem 12 Rdl. pr. Fag Hus, og imod at Simonsen forsyner Bønderne med Hustruer og Børn med frit Pas at flytte og fare med alt i Gaardene ude og inde ved Ejendom saavel Boehave som Kvæg og Bæster, hvor vi vil, saa maa han i Guds Navn gøre sig Gaardene saa nyttige, som han ved og kan. Desuden tilbyder de ogsaa at ville give Simonsen 400 Rdl. mere, end han gav for Godset paa Auktion, og som han byttede med Kongen for Aarup-Gaardene!

Den $1/12$ 1735 svarer Etatsraad H. Simonsen paa disse Tilbud og erklærer, at »Tilbudet viser Bøndernes uforanderlige Ubillighed; thi Peder Jørgensen har 90 Fag a 12 Rdl. = 1080, og Anders Christensen har 86 Fag \times 12 = 1032 Rdl., hvilket er langt mere end Gaardene med Grund og fuld Besætning var værd. Jeg vil betale Eder med rede Penge efter gode og upartiske Mænds Vurdering samt give Eder alle Rejsepas, hvorhen I selv vil. Om jeg har haft billigt eller dyrt Kjøb paa mit forrige Gods, kan I lade være Eder ligemeget, siden det er Eder aldeles uvedkommende. H. Simonsen.«

Endvidere blev fremlagt følgende Dokument: »Iscach Mouridson udi Assens Herredsfoged i Baag Herred, Jens Hansen i Brendholt, Niels Pollesen i Ebberup og Peder Nielsen, Skriver. Vi gjøre Vitterligt at Aar 1672 $15/7$ paa Baag Herredsting, var skikket *Jørgen Hansen* i Aarup som fik et fuldt Tingvidne ved 8 troefaste Dannemænd, som er Hans Eilersen, Poul Nielsen, Anders Rasmussen, alle i Smeirup. Peder Hansen, Henrik Larsen, Christen Pedersen og Lauritz Christensen samtlige i Sandagger, Jens Larsen og Jørgen Nielsen i Turop, hvilke foreskrevne 8 Dannemænd, der alle wunde paa troe og Sandhed, at de samme Dag paa Tinge sandelig saae og hørte, det Mads Henriksen i Hierup paa sin Hustru *Margrethe Pedersdatters* Vegne og Jesper Ibsen i Ørsbjerg paa sin Moders *Maren Pedersdatter Vegne*. Og nu i Dag inden Retten fremstode og oplod, Solder, Skjøder og aldeles afhænde fra dennem og deres Arvinger og fra forannævnte Margrethe Pedersdatter og Maren Pedersdatter og deres Arvinger til forannævnte *Jørgen Hansen* og hans Hustru *Anne Pedersdatter*¹⁾ og deres Arvinger, al den Lod, Del eller Anpart Rettighed dennem i nogen

¹⁾ Hun maa ogsaa have haft en Søster, *Kirsten Pedersdatter*, thi dette Navn staar indgraveret i en dejlig gl. Egokiste med fladt Laag med Aarstal 1640, som endnu staar paa Peirup.

Maade kan tilkomme og være lauttigget i den hele Jordejendoms Bondegaard i bemælte Aarup som forannævnte Jørgen Hansen udi boer; som tilforn haver været tvende halve Gaarde og nu udi een befindes efter at førnævnte Jørgen Hansen sig den halve Gaard, tilforn af salig Jep Jespersen, som boede og døde i Schydebjerg, og tilforne i bemælte Aarup boed og tilforhandlet haver. — Og kiende forannævnte Mads Henriksen sig paa sine egne, saavel som paa forannævnte sin Hustru vegne og samtlig deres Arvingers Vegne; og fornefnte Jesper Ibsen paa sin Moders sine egne og samtlig med Arvingers Vegne aldeles ingen [Yder]mere, Del, Lod, Andpart Ret eller Rettighed efter denne Dag, at ham til eller udi forskrevne Jord-Ejendoms Bondegaard i nogen Maade, hverken i Huse, Bygning, Mark, Skov, Aggre eller Eng, Fiskevand eller Fægang, Vaadt eller Tørt intet undtagen hvorfor bemælte Mads Henriksen og Jesper Ibsen, tilbandt og tilforpligtede dem at frie frølse hiemle og fuldkommelig at tilstaa Jørgen Hansen og Hustru samme Ejendoms Bondegaard. . . . Og blev beviest, at denne Ejendom er 3 Tinge tilforn lovlig Laugbødet, samt og i Dag lovlig Kald og Varsel afhjembled ved tvende Tingstefner nemlig Anders Pedersen i Aarup og Lars Pedersen i Schydebjerg som hiemlet i Dag lovlig Varsel efter Recessen inden Tinge før dette Skjøde. At saa for os er ganget, Vinder Vi med Vores her undertryckte Zigneter; Actum ut supra.

Den $4/_{11}$ 1747 fremlagde Sr. Borring en af Biskop Knud Gyldenstjerne i 1532 afsagt Dom in originale tillige med Udskriften deraf, siden samme er noget ulæselig, der oplyser, at Peder Jørgensen og Søns Gaard i Aarup er købt af Kong Hans, og siden den Tid har været Ejendom, ligesaa fremlagde Sr. Borring et Skøde af $15/7$ 1672 fra Bogvinds Herreds Ting paa samme Gaard udgivet til Peder J. S. Fader, hvilket oplyser, at det er den Gaard, som Jep Jespersen ved kgl. Resolution har været tilladt at sælge sin Anpart af, imod at han købte Gaarden i Schydebjerg.

. . . . Paa H. Simonsens Vegne var denne Gang mødt Mons. Josias Autzen af Odense, der »ingenlunde agtede at entrere med Bønderne udi noget, som er udenfor Commissorium og ved de er-gangne 3 Højesteretters Domme, forlængst uforanderlig Decideret og afgjort. . . .«, og siger videre: »Sagen er nu saaledes Documenteret, at det bliver øjensynligt og haandgribeligt, det intet uden egensindighed, trættekierhed og Vanartighed animerer Peder Jørgensen og Søn til denne deres Opstand og Continuerende Proces, imod min Principal.«

Ligeledes blev fremlagt følgende Tingvidne: »Bertel Jørgensen af Assens, Herredsfoged i Bogvinds Herred og Niels Solmer Skriver Giøre Vitterligt, at Aar 1700 $14/5$ var skikket Peder Jørgensen af Aarup som beder og fik et fuldt Tingvidne af efterskrevne 8te trofaste Dannemænd, som er Jørgen Jensen, Lars Olsen, Jens

Iversen, Hans Madsen, Lars Larsen, Niels Andersen, Lars Jensen alle af Hierup; Lars Pløen af Voldtofte, der alle paa tro og Sandhed vidnede, at de samme Dag paa Tinge; sandelig saa og hørte det, Jørgen Hansen af Aarup og Hans Jørgensen af Nyfæste, nu i Dag her inden Tinge for Retten fremstod, og nu til Tingsvidner, Soldt, Skjødt og aldeles afhændet fra dem og deres Arvinger den Bondeejendoms Gaard i Aarup, som sidst har været beboet af Jørgen Hansen, til Peder Jørgensen af Aarup og hans trolovede Fæstemøe *Anne Christensdatter* af Nyfæste, saa samme Gaard i Aarup nu skal tilhøre disse 2 og deres Arvinger.

Bertel Jespersen, Niels Silmer.«

Dette er kun et lille Udpluk af det vældige Bevismateriale, der vil virke helt overvældende paa Læsere, men endelig blev begge Parter færdige med at fremlægge Akter i Sagen og indlod den til D o m s, som blev afsagt ^{22/1} 1748.

Thi kendes for Ret: At Etatsraad Simonsen bør til 1ste Maj 1748 at betale Peder Jørgensen og Søn, Jørgen Pedersen, de 1080 Rdl., som de en Gang selv have vurderet og ansat deres Ejendom til Gaardens Bygninger for, og derhos give dem begge med deres Hustruer og Børn, som ikke allerede have antaget Fæste paa Godset, fri Pas at rejse med alt, hvis de inden og uden Gaarden er ejende uden Hinder, hvor de vil. Heraf følger, at Etatsraad Simonsen tillige inden samme Tid bør lade Jørgen Pedersen fritage og udskrive for Landsoldat, hvortil han hannem den ^{20/1} 1744 lod enrøllere. . . . Desuden anføres en Mængde mindre Bestemmelser og en umaadelig lang Begrundelse af Dommen, der er altfor vidtløftig at anføre her.

Etatsraad Simonsen erklærede ved Fiskal V. Holm, at han vil modtage Dommen, som den nu forelaa; men Jørgen Pedersen indankede Sagen for Højesteret, som ved sin i Aaret 1750 afsagte Dom tilpligtede Conferentsraad Simonsen at udbetale 2000 Rdl. til Jørgen Pedersen og give ham Frihed til at rejse med alt, hvad han ejede, hvorhen han lystede, hvorimod Gaarden i Aarup tilfaldt Herremanden.

Det vilde have sin store Interesse at se, hvorledes denne ejendommelige Sag forelaa og blev behandlet ved Højesteret for 4de Gang; thi efterhaanden var der bleven samlet et vældigt Materiale af gamle Dokumenter, og Advokaterne maatte efterhaanden faa et saadant Kendskab til selve Sagen, at man med Rette kunde sige, at de kendte den til Bunds.

Men desto værre er alle disse gamle Papirer brændte tillige med Christiansborg Slot, saaledes at der nu alene kun er bleven tilbage selve Voteringsprotokollen, af hvilken jeg skal fremføre ganske enkelte Uddrag af det mest betegnende. — Vi har jo lidt vanskeligt ved i vore Dage at forstaa, at der i det hele kunde blive

Strid om, hvorvidt en Bondegaard var Ejendom eller Fæstegaard. Men man maa huske paa, at der var forskellige Grader af Ejendomsret at skelne imellem. Egentlig Ejendom, som vi kender i vore Dage, var der ikke mange af, idet de allerfleste »Ejendomsbønder« eller »jordegne«, som de ogsaa kaldtes, ikke ejede »Herligheden«, der bestod i Landgilde, Korn og Smørskyld, Gæsteripenge og Arbejdspenge samt Rettigheden til Oldengæld og Hosbondeholdskendelse og tildels Ret til Jagt, Fiskeri, Sigt og Sagefald m. v. Denne Herlighedsret beregnedes alm. til $\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{3}$ Takst af hele Ejendommens Værdi. Denne »Herlighedsret« var der kun yderst faa Bønder, der selv ejede. Den laa i Reglen til Staten, Kongen, et Lehn eller en eller anden Herregaard, eller ogsaa til en eller anden privat Mand, Embedsmand eller Rigmand.

Desuden var der en Del Bønder, som kun ejede Bygningerne og Besætningen, medens selve Jorderne hørte til en anden Besiddelse. I Lehns- og Skatteregnskaberne skelnes der skarpt imellem de »jordegne Bønder« eller »Ejendomsbønderne«, som de ogsaa kaldes, og »Fæstebønderne«; og det var ikke helt ualmindeligt, at en jordegen Bonde gik over fra den Betegnelse til at blive simpel Fæstebonde; Bønderne maatte selv værgе om deres Rettigheder, om de vilde beholde disse. En af Peder Jørgensens Forfædre, en *Peder Lauritzen*, der ejede Gaarden 1630, betalte saaledes et Aar 1 Øxen i Sagefalds Bøde og fik saa Lov at blive i Gaarden som jordegen Bonde, som han »først var dømt fra sit fæste og Husbondehold«.

Men iøvrigt staa alle Peder Jørgensens Forfædre opført som »jordegne« Bønder og laa ind under Hagenskov Slot, der ejede Herlighedsretten til de 3 Gaarde i Aarup, hvilket jo ogsaa alle Skøder og øvrige Dokumenter gaar ud paa, og det er derfor ikke til at forstaa, hvorledes Højesteret stadig kommer til det Resultat, at han kun ejede Bygningerne. Den eneste Forklaring synes at være den, at Kongen, Landets og Regeringens Herre, havde givet H. Simonsen Lov til at fratage Peder Jørgensens Gaard Jorden og lægge den ind under Erholm. Dette Faktum maatte Højesteret regne med ved sin Dom. Man ser saaledes det Særsyn, at skønt baade Peder Jørgensen og H. Simonsen havde Ret, den første som jordegen Bonde og den sidste staaende med Kongens Brev i sin Haand, — saa bliver de paa en Maade begge gjorde Uret af Højesteret, — ganske vist paa den lemfældigste Maade som tænkes kunde —, idet det gamle Ejendoms-Hjem blev taget fra Peder Jørgensen og hans Familie og givet til H. Simonsen, der rigtignok maatte give 2000 Rdl. for de gl. Bygninger, hvilken Sums Størrelse bedst forstaaes, naar man erindrer, at Erholm Gaard med Bøndergods faa Aar før kun kostede 2500 Rdl.

Det er ret interessant at følge Voteringen mellem Assessorerne i Højesteret, da de Torsdagen den $\frac{6}{11}$ 1749 begyndte paa denne Sag mellem Peder Jørgensen og Søn og Etatsraad H. Simonsen om

Underkendelse af Kommissionsdommen af $22/1$ 1749. Sagen stod for i Retten til $12/11$, da Justitsraad *Luxdorf* lagde for med at foreslaa, at H. S. skulde give P. J. 1500 Rdl. Justitsraad *Lemvig* vil have godkendt Kom.s Dom og giver H. S. en Bøde paa 100 Rdl. *Munch* forl. 1200 Rdl., *Help* 1500 Rdl., og *Bartholin* voterer, »at S. bør $1/5$ 1750 levere den P. J. fratagne Jord til hans Gaard i Aarup, samt give Sønnen Husbondeholds-brev imod 50 Rdl. og som Bonden fra Aar 1735 har mistet sin Jord, samt sin Rugsæd et Aar, saa bør Simonsen derfor saavel som i Reparation betale til Per Jørgensen 1000 Rdl. og 24 og 5 Rdl. til Justitskassen!« — *Falsen* voterer: »at Per Jørgensen og Søn har været berettiget at købe deres Gaards Herlighed for 1000 Rdl., hvorimod Simonsen bør være forpligtet at udlægge den af ham indtagne Jord i den Stand, som den blev indtagen. P. O. ophæves, til Kassen betaler Simonsen 5 Rdl.!« *Schouboe* voterer: »at naar Simonsen betaler for Bygningerne og den Skade, Bonden har lidt, 2000 Rdl. samt giver ham Pas, at rejse hvor han vil (bør) han skøde ham Gaarden. P. O. ophæves, til Justitskassen hver 5 Rdl. at betale!« *Stochfleth* v. 1500 Rdl. *Støcher* v. »som *Falsen*!« *Rantzau* v. »som *Luxdorf*!« *Reventlou* v.: »naar Bonden skal forlade den Gaard, hans Forfædre saa længe har beboet, skal Simonsen betale 2000 Rdl. + fri Pas og betale 5 Rdl. til Kassen, men saa være fri for videre Tiltale!« Ved Siden af den egentlige Votering er der af hver af Assessorerne skreven en lang *Motivering* over, hvorfor de voterer, som her bemærket. Slutelig blev *Falsen*, *Støchen* og *Stochfleth* enige om, at Simonsen bør betale Per Jørgensen 2000 Rdl., hvorefter Dom blev afsagt, der kom til at lyde som ovenfor bemærket.

Den gl. Peder Jørgensen levede længe nok til at se det fædrene Hjem blive lagt øde, thi han afgik først ved Døden 1753, begr. $30/4$, hvilket findes meddelt baade i Skydebjerg og Orte Kirkebøger.¹⁾ H. Simonsen kunde nu være i rolig Besiddelse af al den Jord, han havde indtaget til Erholm fra Gaardene i Aarup. Af Bøndergods havde han efterhaanden faaet samlet 300 Tdr. Hartkorn, og $11/10$ 1759 købte han tillige den optilliggende Hovedgaard *Søndergaard*, og ved Testamente af $25/11$ 1761 tager Simonsen Bestemmelse om Oprettelse af *Stamhuset Erholm og Søndergaard*, der som saadant har bestaaet lige til de sidste Dage.

Men som det ses af den sidste Højesteretsdom, blev Peder Jørgensen og Jørgen Pedersen ved den tvungen til at forlade deres fædrene Gaard i Aarup, der bevislig lige fra Kong Hans' Dage havde været i samme Slægts Eje, og muligvis, ja ret sandsynligt, meget længere tilbage i Tiden har dette Sted været Hjem for Jørgen Pedersens Forfædre.

Her faar man altsaa fastslaet et af de mangfoldige Eksempler,

¹⁾ Baade »Biografisk Lexikon« og Rugaards »Fremragende danske Bønder« har fejlagtigt angivet Peder Jørgensens Død til 1749.

som findes indenfor den danske Bondestand, og hvor man faar at se, at Bonden med stor Forkærlighed og Troskab hænger ved det fra Fædrene nedarvede Hjem, og som han, om fornødent, som i det her nævnte Tilfælde, er parat til at vove meget og bringe mange store Ofre for at bevare for sine Efterkommere. En saadan Pietet og et saadant Vovemod i Forening med Anstrængelse og Bekostning er antagelig ret enestaaende i Bondestandens Historie, og man forstaar ikke, at H. Simonsen og hans Hjælpere gør Attentat paa denne respektable Egenskab hos Bonden. Der gives næppe mere end én brugelig Forklaring, og det er den, at man ikke har forstaaet eller troet paa, at man ogsaa hos Bondestanden kunde træffe paa saadan Kærlighed og Troskab for Hjemmet, som det, Etatsraad H. Simonsen og hans Standsfæller nu var naaet til at erhverve og søge Staten og Kongens Hjælp til at bevare for sig og sine Efterkommere. Og saa ser man dog her et slaaende Bevis paa, at Bonden saa langt tilbage, som Historien rækker, har været i Besiddelse af denne herlige Egenskab, og som vel netop fra Bonden er gaaet over til dem, som dannede de nyere Stamhuse. Men det ejendommelige ved »B o n d e s t a m h u s e t« er, at det kunde bygges op paa naturlig Maade og uden særlige Privilegier og Støtte fra Statens Side og stod saa fast, at der skulde svære Storme til, som vi her har set, for at rive det om og faa Besidderen til at forlade det. Og da han endelig maatte kapitulere, saa var det med fuld Honnør fra alle Sider og som en holden og arbejdsdygtig Mand, der kunde danne sig et nyt »B o n d e s t a m h u s e t«, der staar paa fast Grund den Dag i Dag og indehaves af hans Slægt paa et endnu fastere Grundlag end det gamle i Aarup.

Jørgen Pedersen købte nemlig Enestegaarden Peirup i Orte Sogn $27/4$ 1750 (Skøde $11/6$ 1750) af H. P. Hagedahl og Hustru, Kirsten Hansdatter, for 2550 Rdl., og denne dejlige Gaard ejes nu af Sognefoged N. Chr. Rasmussen, der i 6te Led stammer fra den gl. Peder Jørgensen i Aarup, † 1753, som det fremgaar af vedføjede Stamtavle.

At Jørgen Pedersen var en sjælden fremragende Mand, der ikke alene kunde hjælpe sin gamle Fader gennem den besværlige 19 Aar lange »Procesperiode«, men ogsaa som Landmand og i andre Retninger stod over det alm. i sin Tid, fremgaar bl. a. af, at han er en af de faa danske Bønder, som er nævnt i Ove Malling: »Store og gode Handler«, ligesom han ogsaa findes blandt »Rugaards fremragende danske Bønder«. Og skønt Jørgen Pedersen først i $31/2$ Aar stod ved de fyenske Dragoner og yderlig, paa Grund af Etatsraad Simonsens Chikanerier, maatte spille en 6 à 7 Aar som Landsoldat, saa var han dog endnu, da han begyndte paa Peirup, i sit 45de Aar, i Besiddelse af et saadant Mod og ihærdig Arbejdsdygtighed, at han meget hurtigt fik drevet denne Gaard op til en saadan Fuldkommenhed, at alles Opmærksomhed henleddes paa

ham. Endog Stiftamtmand Bille lod foranstalte en Beretning indsendt til »General-Landvæsen-Kommissionen«. Hvorefter nævnte Selskab ²⁶/₉ 1771 sendte følgende Skrivelse til Jørgen Pedersen:

»Pro Memoria. Da man er bleven nøjere og nærmere underrettet, samt forvissat om Selvejær Jørgen Pedersens hertil under 25. Marts d. a. indgivne Rapport, betræffende de af ham udførte Forbedringer i Landvæsenet paa hans Sted, Peirupgaard kaldet, har man her allerunderdanigst andraget saadan for Hs. kongelige Majestæt, som med allernaadigst Velbehag har anset hans i saa Henseende udviste Flid og Bestræbelse, samt derfor til en Opmuntring tillagt ham en Guld-Medaille, som han herved tilstilles, og hvori til et ydermere Distinktions-Tegn, er indgraveret hans Navn. Man ønsker ham til Lykke med denne Hs. Majestæts Naade, og er forsikret om, at den vil oplive ham til fremdeles at vise sig som en nyttig og duelig Borger i sin Kreds.«

Denne Guldmedaille, der endnu opbevares paa Peirup, vejer lidt over 22 Kvint. Paa den ene Side har den Chr. VII.s Brystbillede; paa den anden Side staar som Omskrift: »Fryder og Ærer« samt Aarstallet 1769; i Midten er følgende Indskrift omgivet af en Krans af Kornaks: »Selvejær Jørgen Pedersen paa Peirupgaard i Fyen 1771«.

Og paa Foranledning af Pastor Trojel i Vissenbjerg, der var korresponderende Medlem af »Det kgl. Landhusholdnings-Selskab«, vedtog dette Selskab ved Aarsfesten ³/₂ 1772 i Anledning af Kongens Fødselsdag at hædre Jørgen Pedersen med den store Sølv-Medaille formedelst den af ham udviste Vindskibelighed i Bonde-Landhusholdning, idet man tillige vedtog, at Beretningen om hans Vindskibelighed skulde offentliggøres, hvilket da ogsaa skete ikke blot i den københavnske »Adresse-Avis«, men ogsaa i »Berlingske Tidende«. Den nævnte Sølvmedaille har følgende Indskrift: »For Indsigt og Duelighed i Landvæsenet«. Denne Medaille er nu ikke mere paa Peirup, men vel sandsynlig ved Arv kommen til en anden Gren af Familien. Det vilde have sin Interesse at vide, hvor den findes, og muligvis kan disse Linier bidrage til at oplyse dette.

Jørgen Pedersen døde ¹⁶/₈ 1786 og ligger begravet paa Orte Kirkegaard, og en stor Granitsten blev sat til Minde over Graven. Stenen er senere kløvet og brugt til Stenhegn og Grundsten. Forinden sin Død havde J. P. i sit Testamente af ¹⁰/₇ 1786 bestemt, at Peirup skulde deles i to Dele og Hovedparcellen Peirupgaard tilfalde Søsterdattersønnen Peder Hansen og Afbyggergaarden Peiruplund en anden Søsterdattersøn Niels Jørgen Hansen. Han var nemlig aldrig gift selv, og som Grund hertil nævner han i Testamentet saaledes: »Og da mine bedste Ungdoms- og Manddomsjaar dels ved at tjene som Landsoldat og Dragon i 10 Aar, dels ved en langvarig, 19-aarig Proces om Ejendoms-Ret til min

Fødegaard i Aarup, som mine Forfædre af Kong Hans have tilkøbt sig, gik bort, uden at jeg kunde indlade mig i noget Ægteskab, er jeg saaledes bleven hensiddende i ugift Stand.«

Saa vel gl. Peder Jørgensen, som hans Søn Jørgen Pedersen har haft en overordentlig stor og gavnlig Betydning, ikke alene for deres nærmeste Slægt, men ogsaa for Samfundet ved hele deres fortjenstfulde Virksomhed, saaledes at Efterkommerne og hele den Egnens Befolkning, hvori de forud levede og virkede, kan se tilbage paa disse 2 Mænds Liv med Glæde og Stolthed. — Mindesmærkerne paa deres Grave har uforstaaende og forsømmelige Mennesker ladet forfalde; var det ikke en pæn Opgave for den fremadstræbende By Aarup og Befolkningen i dens nærmeste Omegn, der paa saa mange Maader bygger paa det Grundlag, som Peder Jørgensen og Jørgen Pedersen beredte ved et saa mægtigt Arbejde, at rejse et synligt Minde for disse 2 Mænd, som en Paaskønnelse af deres Gerning og til Ære for Byen og Befolkningen selv?

Bidrag til Slægtsregister over Aarupfamilien.

- Sandsynligvis har Gaarden i Aarup været i samme Slægts Besiddelse længe før Forholdene træder frem i Historiens Lys. Den
1. første, vi da hører noget om, er *Peder Andersen*, der »igen købte A a r u p- G a a r d, som falden var til Kongen, af Kong Hans«. Naar dette er sket, kan ikke afgøres bestemt, men antagelig maa det være omkring 1490; thi 1460 var han alt i Gaarden og han var død 1501, da hans Arvinger pantsatte Aarup-Gaarden til fremmede. Men i
 2. 1511 skifter Peder Andersens Arvinger, og Sønnen *Oluf Pedersen* faar da Stangaarden, medens de andre Arvinger faar Dele af Jorderne, hvorved der opstaar flere Gaarde og Byen fremkommer. Oluf Pedersen er imidlertid død før 1532, thi da sidder hans Enke *Anne Olufs* inde med Gaarden, men antagelig maa Sønnen *Peder Olufsen*¹⁾ alt have faaet Ejendommen kort efter, thi 1533 er han Ejer, og 1532 er han saa gammel, at han kan optræde ved Siden af Moderen for Retten. Peder Olufsen levede endnu 1552, men
 4. kort efter maa Sønnen *Oluf Pedersen*²⁾ have faaet Gaarden, thi 1584 er baade han og Sønnen Lauritz Olufsen begge døde, og *Lauritz Hierrigsen* og Hustru, *Anne Nielsdatter*,³⁾ er da Ejer. Da *Lauritz Olufsen* er død ca. 1583, som den sidste af Hovedlinien, falder Gaard og Arv tilbage til Bedsteforældrene, nemlig *Hierrig Hansen* og *Giertrud Hansdatter*, og den første solgte sin Part til Sønnen *Lauritz Hierrigsen*, der af Herskabet blev anset for Hoved-

¹⁾ Peder Olufsens Hustru hed Giertrud Hansdatter, der senere blev gift med Mads Lauritzen i Skydebjerg.

²⁾ hvis Hustru var Birthe Hierrigdatter (Hierrig Hansens Datter i Skydebj.).

³⁾ 1596 ¹²/₇ mødte hun paa Tinge med sin Broder Peder Nielsen (Søn af Herredsfoged Niels Brylle i Gavnby) i Skydebjerg Ellegaard som Lauvørge, og skjødte sin Gaard i Aarup til Hans Madsen (altsaa da hun giftede sig med ham).

arving og købte saa Resten af Arvingerne ud af Gaarden. 1596 er Manden død, og Anna Nielsdatter er gift med *Hans Madsen*. Han har fra traadt Gaarden i 1614, da Stifsønnen *Peder Lauritzen* ifølge Regnskaberne sidder inde med det gamle Hjem, medens Broderen Oluf Lauritzen har en af de andre Gaarde i Byen og *Jesper Madsen* en 3die Gaard. *Peder Lauritzen*,¹⁾ der ogsaa imellem kaldes Hierresen, blev i 1630 fradømt Ejendomsretten til sin Gaard paa Grund af Skatterestance, men da han betaler »én Øxne« i Sagesaldafgift, faar han atter straks Ejendomsret over Gaarden. I 1643 faar alle Bønderne i Aarup fri for Skat og Landgilde paa Grund af Hagelskade, og Aaret før falder der Arv efter ovennævnte *Jesper Madsen*, hvis Gaard da lægges ind under *Peder Lauritzens* Gaard (som derved blev dobbelt saa stor som Broderens), der kort efter er gaaet over til Datteren *Anne Pedersdatter*, der blev gift med *Jørgen Hansen*, f. 1624, som 1651 nævnes som Ejer af Ejendommen, men mærkeligt nok først fik Hosbondeholds brev 1672, og 1701 døde *Jørgen Hansen*, men forinden havde han afstaaet Gaarden til Sønnen *Peder Jørgensen*, der var født 1666 og gift med *Anne Christensdatter* fra Nyfæste, f. 1674, † 1743. Som vi foran har set, maatte han 1750 afstaa sin fædrene Gaard til H. Simonsen og døde $\frac{30}{4}$ 1753 paa Peirup og ligger begravet paa Skydebjerg Kirkegaard. De havde mindst 4 Børn:

Jørgen Pedersen, f. $\frac{10}{5}$ 1705, der foran er udførlig omtalt. Han var ugift og døde som Ejer af Peirup $\frac{19}{8}$ 1786.

Christen Pedersen, f. 1708, var en Tid Borger i Faaborg og døde som ugift i Peirup og er begr. paa Orte Kirkegaard.

Hans Pedersen, f. 1711, døde vistnok som ung.

Dorthe Pedersdatter er vistnok den ældste af alle Børnene, men da Kirkebogen er saa utydelig fra disse Aar, kan Fødselsaaret ikke konstateres. Hun blev gift 1725 med Gmd. *Niels Ibsen*, der var en Søn af Gmd. Jep Hansen i Gadsbølle. *Niels Ibsen* fik en Fæstegaard i Hækkebølle og døde allerede $\frac{4}{5}$ 1747 efterladende 6 Døtre, fra hvilke hele den efterfølgende Slægt stammer. Moderen *Dorthe Pedersdatter* døde allerede Aaret efter, og ved Skiftebehandlingen $\frac{3}{2}$ og $\frac{2}{3}$ 1748 enedes man om paa Forslag af Herskabet paa Erholm, at Datteren *Judit* skulde ægte *Simon Gormsen* og overtage Gaarden, og Johanne skulde blive i Gaarden, medens den yngste Anna Cathrine skulde i Huset hos Anders Drud i Skydebjerg, og de 3 andre lovede *Jørgen Pedersen* og *Niels Pedersen* i Tanggaard (deres Fasters Mand) at tage sig af. Men forinden *Judit* naaede at blive ægteviet til *Simon Gormsen*, døde hun, og paa Skiftet $\frac{22}{5}$ 1748 efter hende prøvede Herskabet paa Erholm paa at faa *Simon Gormsen* gift med en af de 5 Søskende for at lette Skiftet efter *Judit*. Hertil svarede han: »at naar jeg maa

¹⁾ Hans Hustru hed *Dorthe Lauritzdatter* og var Datter af *Lauritz Hansen* i Gaagerup; men hans første Kone hed *Maren Lauritzdatter*, † før 1617 (*Lauritz Knudsens Datter* i Grumstrup).

faa til ægte *Karen*, som han syntes bedst om, samt hendes Sind og Villie falde til, saa vilde han nok, om det var Guds Villie, og hun selv saavel som hendes hertil give deres Samtykke, saa vilde han med hende træde udi Ægteskab alt paa samme Vilkaar, som skulde være sket med Judit!« ²⁹/₅ 1748 fortsættes Skiftebehandlingen, og paa Herskabets Forespørgsel til *Karen* om dette Arrangement svarer hun: »at jeg paa nærværende Tid ikke ønsker at gifte mig med *Simon Gormsen* eller at blive ved *Gaarden*, som Herskabet har ødelagt ved at tage saa megen Jord fra *Gaarden* og lagt ind under *Erholm*, saaledes at *Gaarden* i *Hækkebølle* nu befandt sig i en bedrøvelig Tilstand.« Hertil svarede *Simon Gormsen* kort: »Jeg er aldeles ikke forlegen for at faa *Karen Nielsdatter* til ægte, men har tilbudt dette for at tilfredsstille Herskabet og *Børnenes* Værger, for at alle *Børnene* kunde blive ved *Gaarden*.« Skiftet sluttede ⁵/₇ 1748. Der blev ingen Arv til *Børnene*, da Formuen ikke kunde dække Gælden. De 6 *Børn* var:

12. *Karen Nielsdatter*, f. 1726 i *Hækkebølle*; se senere.
13. *Judit Nielsdatter*, f. 1728, forlovet med *Simon Gormsen*, død ¹⁸/₄ 1748.
14. *Anne Marie Nielsdatter*, f. 1729, † ugift i *Peirup*.
15. *Maren Nielsdatter*, f. 1731, g. m. *Hans Mikkelsen*, se senere.
16. *Johanne Nielsdatter*, f. 1733, † ugift i *Peirup* ¹¹/₇ 1754.
17. *Ane Cathrine Nielsdatter*, f. 1739. Hendes Fremtid kendes ikke.
12. ***Karen Nielsdatter***, f. 1726 i *Hækkebølle*, blev gift 1) med *Hans Michelsen* i *Stockebrohuset* ved *Ulskov* i *Orte Sogn*, han døde imidlertid allerede ²⁶/₃ 1764, efter at der var født 3 *Børn*, og ¹⁰/₄ 1765 blev hun ifølge *Kongebrev* gift fra *Stockebrohuset* 2) med *Gmd. Jacob Henriksen* i *Ulskov*, med hvem hun fik en *Datter*. Han døde 1790 ¹/₆, hvorefter *Ulskov* gik til den yngste *Datter*, *Ane Johanne* og hendes *Mand*. — *Karen Nielsdatters* *Børn* er:
 18. *Kirsten Hansdatter*, f. ¹⁵/₅ 1760, gift 1) ¹⁴/₁ 1788 m. *Gmd. Christian Nielsen* ¹) i *Skydebjerg*, f. ¹⁷/₆ 1746, han døde ⁶/₉ 1798 og *Enken* giftede sig 2) ⁷/₅ 1802 med *Gmd. Niels Jørgen Hansen* af *Peiruplund* (*Søskendebarn*). Hendes *Børn* er:
 19. *Hans Christiansen*, f. ²²/₈ 1789, † ung.
 20. *Niels Christiansen*, f. ¹⁷/₂ 1790, se om ham senere.
 21. *Ellen Christiansdatter*, f. ¹¹/₃ 1792.
 22. *Hans Christiansen*, f. ¹¹/₅ 1794.
 23. *Karen Christiansdatter*, f. ¹⁷/₇ 1796, † ung.
 24. *Christian Christiansen*, f. ⁴/₁₁ 1798, altsaa efter *Faderens Død*.
 20. *Niels Christiansen*, f. ¹⁷/₂ 1790, † 1874, han giftede sig ²¹/₁₂ 1822 med sit *Næstsøskendebarn*, *Peder Hansens Enke* paa *Peirup*, *Maren*

¹) Han var Søn af *Niels Andersen* i *Skydebjerg* og *Agathe Jensdatter* (?) (*Enke* efter *Gmd. Peder Nielsen* i *Skydebjerg*, og muligvis var hun den *Agathe Jensdatter* [*Jens Mortensens Datter* i *Orte*], der ⁷/₆ 1751 blev gift med *Peder Nielsens Stedson Hans Andersen*). — *Chr. Nielsens* første *Kone Ellen Christensdatter* blev begr. ²⁰/₆ 1787, med hvem han havde *Sønnen Lars* og *Datteren Dorthe*.

- Nielsdatter*, f. $4/_{12}$ 1792, † 1869 (Datter af Gmd. Niels Jørgen Hansen og Ane Cathrine Madsdatter paa Peiruplund), der bragte Peirupgaard med til Manden og 2 Stifbørn. Niels Christiansen blev en meget gammel Mand, og det er ham, vi kan takke for, at den gl. Kommissionsprotokol er bevaret, og han har meddelt Forfatteren *D. E. Rugaard*, hvad denne har meddelt i sin Bog: »*Fremragende Danske Bønder før og nu*« om denne Slægt. Niels Christiansen og Maren Nielsdatters Billeder hænger endnu paa Peirup og flere Steder hos Slægten. — Deres 6 Børn er:
- Peder Nielsen*, f. $16/_{10}$ 1823, Gmd. og Sognefoged i Skalbbjerg og Ejer af Vissenbjerg Kirke og Kro m. v., var en overordentlig velbegavet og ualmindelig oplyst og intelligent Mand, der selv ledede sin store Bedrift ligetil sin Død $8/_{11}$ 1918, da han var over 95 Aar gammel. P. Nielsen blev gift $8/_{7}$ 1853 med *Anne Cathrine Pedersdatter*, f. $13/_{5}$ 1828, en Gmd.s Datter fra Skalbbjerg. Deres 3 Børn er:
- Maren Kirstine Nielsen*, f. $25/_{4}$ 1854, Ejer af Fødegaarden i Skalbbjerg, er ugift. 25.
- Hans Peder Nielsen*, f. $29/_{2}$ 1856, Dyrslæge i Skalbbjerg og Ejer af Vissenbjerg Kirke og Kro m. v., g. med Karen Madsen. 27.
- Christian Nielsen*, f. $26/_{2}$ 1860, var en sjælden intelligent og velbegavet Mand, havde rejst meget i Udlandet for at styrke sit svage Helbred, døde ugift 1910. 28.
- Anne Kathrine Nielsen*, f. $30/_{3}$ 1825, gift $16/_{10}$ 1850 med Gmd. *Niels Holme*, Ejer af Holmegaard ved Gjelsted. Deres Børn er:
- Marie Nielsen Holme, f. $18/_{11}$ 1852. 30.
- Maren Nielsen Holme, f. $8/_{1}$ 1859. 31.
- Jensine Nielsen Holme, f. $8/_{12}$ 1861. 32.
- Jørgen Nielsen Holme, f. $27/_{4}$ 1863. 33.
- Johanne Kathrine Nielsen*, f. $17/_{11}$ 1826, g. $6/_{12}$ 1854 med Gmd. og Sognefoged *Rasmus Hansen* i Orte, f. $26/_{2}$ 1826 i Voldbro, som først havde været g. med en Datter af Christen Christensen, der ejede Stambogaarden i Orte: Deres Børn er:
- Ane Marie Rasmussen, f. $13/_{9}$ 1855. 35.
- Johanne Christine Agnete Rasmussen, f. $2/_{4}$ 1858. 36.
- Niels Christian Rasmussen*, f. $10/_{7}$ 1860 og nu Ejer af Stambogaarden i Orte og Sognefoged og Ejer af Peirupgaard, g. m. en Datter af Rasmus Knudsen i Orte, Abelone Andersen, de har 7 Børn.
- Hansine Medea Rasmussen, f. $1/_{5}$ 1865. 38.
- Ane Johanne Nielsen*, f. $14/_{9}$ 1828, levede ugift i Peirup i mange Aar, men døde i Odense i meget høj Alder. 39.
- Christian Nielsen*, f. $6/_{2}$ 1830, blev efter Faderen Ejer af Peirupgaard, hvilken han tillige med mange gl. Møbler og andre gl. Familiestykker værnede om med stor Pietet. Da han var ugift, testamenterede han Peirup til sin ovennævnte Søstersøn.
- Birgithe Kirstine Nielsen*, f. $11/_{10}$ 1831, g. $11/_{10}$ 1859 m. Møller *Niels Jørgen Knudsen* i Vissenbjerg Mølle. Deres Børn er: 41.

42. Karen Marie Knudsen, f. $21/7$ 1860, † ung.
43. Knud Knudsen, f. $19/4$ 1862.
44. Niels Chr. Knudsen, f. $5/4$ 1864.
45. Maren Thine Kirstine Knudsen, f. $9/8$ 1866.
46. Anthon Knudsen, f. $15/9$ 1868, Ejer af Indslev Kro, g. og har flere Børn.
47. *Peder Hansen*, f. $18/9$ 1763, arvede Peirupgaard 1786 og giftede sig $27/11$ 1786 1) med *Kirstine Rasmusdatter* fra Orte, f. $27/7$ 1762, † $10/6$ 1819, og 2) 1819 med *Maren Nielsdatter*, f. $4/12$ 1792, † $10/6$ 1869, Datter af Niels Jørgen Hansen i Peiruplund og Ane K. Madsdatter. Hun giftede sig senere som ung Enke med Niels Christiansen og bragte Peirup til ham som ovenfor vist.
48. *Anna Cathrine Pedersdatter*, f. $23/9$ 1787, † spæd.
49. *Jørgen Pedersen*, f. $12/7$ 1820, g. $4/11$ 1851 m. *Karen Marie Larsen*, f. $5/7$ 1834 i Ladegaard, og bragte Gaarden med. Af deres
50. 5 Børn fik Sønnen *Niels Jørgensen*, f. $30/5$ 1866, Gaarden i Ladegaarde, som han dog senere solgte.
51. *Petrine Jørgensen*, f. $24/10$ 1853.
52. *Laurine Jørgensen*, f. $30/8$ 1855.
53. *Lars Peder Jørgensen*, f. $11/5$ 1857.
54. *Anders Chr. Jørgensen*, f. $13/3$ 1859.
55. *Kirsten Pedersdatter*, f. $8/12$ 1821, g. $24/11$ 1839 m. Gmd. *Jens Hansen* i Gavnbygaard, f. $29/1$ 1816, † $25/4$ 1868, de havde 7 Børn nemlig:
56. *Hans Peder Jensen*, f. $11/5$ 1841, g. $13/5$ 1871 m. Birthe Marie Larsen fra Skydebjerg.
57. *Anders Chr. Jensen*, f. $17/3$ 1843, ejede Gavnby til 1898 tillige med Søstrene
58. *Ane Cathrine Jensen*, f. $16/9$ 1845,
59. *Marie Nielsine Jensen*, f. $28/9$ 1848,
60. *Maren Kirstine Jensen*, f. $17/7$ 1851.
61. *Niels Chr. Jensen*, f. $8/12$ 1854.
62. *Laura Jensen*, f. $24/6$ 1860.
63. *Dorthe Hansdatter*, blev gift med Gmd. *Rasmus Pedersen* i Kielstrup i Vissenbjerg Sogn og fik flere Børn bl. a.:
64. *Hans Jørgen Rasmussen*, f. 1783.
65. *Peder Rasmussen*, f. $23/5$ 1785.
66. *Karen Rasmusdatter*, f. $20/4$ 1788.
Karen Nielsdatter og Jacob Henriksens Datter i Ulskov.
67. *Ane Johanne Jacobsdatter*, f. $30/8$ 1767, † $21/8$ 1824, blev g. i Orte $15/9$ 1790 med Ungkarl *Jens Hansen*,¹⁾ f. $28/1$ 1756 i Orte, der ved hende blev Ejer af Ulskovgaard. Han døde først $8/12$ 1842, 86 Aar gl. De havde bl. a. fem Børn:
68. *Jacob Jensen*, f. $23/3$ 1794.
69. *Agathe Jensdatter*, f. $9/6$ 1799.

¹⁾ Han var Søn af Gmd. Hans Andersen i Orte og Broder til Anders Hansen, f. $30/4$ 1752, der 1798 blev Ejer af Tallerup i Tommerup.

- Ane Marie Jensdatter*, f. $1/2$ 1801. 70.
- Hans Jensen*, f. $16/3$ 1803. 71.
- Karen Jensdatter*, f. $13/10$ 1805. 72.
- Maren Nielsdatter**, f. 1731 i Hækkebølle, g. $15/2$ 1767 i Vissenbjerg med Gmd. *Hans Michelsen* ¹⁾ af Sundsled (en Søn af Michel Nielsen, f. 1719, † $28/2$ 1791 i Magtenbølle). De havde 3 Børn, nemlig:
- Hans Hansen*, f. $10/6$ 1767, g. $3/12$ 1796 i Brylle til Anders Hansens Enke i Vittenberg *Dorthe Lisbet Frederiksdatter*, der døde 1831 $22/11$, 75 Aar gl., medens H. Hansen døde som Aftægtsmand $16/11$ 1821. Der var næppe Børn. 73.
- Niels Jørgen Hansen*, døbt $21/3$ 1770 i Vissenbjerg. Han opholdt sig hos den gl. Slægting Jørgen Pedersen paa Peirup, da denne døde, og arvede da Afbyggergaarden Peiruplund efter ham 1786, da han kun var 16 Aar gl. Mærkeligere er det, at vi finder ham indført i Vissenbjerg Kirkebog som trolovet $20/1$ 1787 og $28/4$ s. A. som ægteviet næppe 17 Aar gl., og uden Kommentar vistnok et enestaaende Tilfælde og selvfølgelig aldeles ulovligt; — det kan kun være foregaaet ved Hjælp af Præstens Forsømmelse. Og hans Alder er rigtig angivet, thi dette konstateres ved hans Død $14/6$ 1838, thi da siges N. J. Hansen at være 68 Aar gl. — Det var altsaa kun en 17 Aars Dreng, der blev gift $20/1$ 1787 med det 16 Aar gl. Pigebarn *Ane Cathrine Madsdatter* fra Gadsbølle, der var født 1771 og Datter af Gmd. Mads Hansen. Hun døde og blev begr. $19/12$ 1801 og siges da at være 31 Aar gl. og efterlod sig 4 levende Børn, som Faderen skiftede med $6/3$ 1802 og giftede sig 2) allerede $7/5$ s. A. med Chr. Nielsens Enke i Skydebjerg, *Kirsten Hansdatter*, som var hans Søkendebarn. Da han døde 1838, kaldes han for Aftægtsmand. Han fik 6 Børn med sin 1ste Hustru nemlig:
- Johanne Cathrine Nielsdatter*, f. $7/9$ 1788, der blev gift m. Gmd. *Lars Christensen* i Ladegaard. 75.
- Jørgen Nielsen*, f. $20/12$ 1790. Han arvede efter Faderen Peiruplund, men solgte den og flyttede til Brændekilde, hvor han døde. Han var gift med *Karen Hansdatter* (en Datter af Hans Andersen i Broholm i Brylle Sogn), og en Datter af dem
- Ane Cathrine Jørgensdatter*, blev gift med Ejeren af Husemose *Mathias Jørgensen*. 77.
- Maren Nielsdatter*, f. $4/12$ 1791, † $10/6$ 1869, hun blev først g. 1819 med Peder Hansen i Peirup som ovenfor set, og 2) $21/12$ 1822 med Niels Christiansen, der derved blev Ejer af Peirup. Deres Børn er nævnt ovenfor.
- Hans Nielsen*, f. $2/2$ 1794, og *Ole Nielsen*, f. $18/11$ 1798, døde som smaa. 79.

¹⁾ Han var Broder til Niels Michelsen i Kølstrup og Jeppe M. i Magtenbølle.

80. *Mads Nielsen*, f. $\frac{9}{3}$ 1796. Han var kun 6 Aar, da Moderen døde, og Morbroderen Hans Madsen af Kjøbeskov blev de 4 Søskendes Tilsynsværge. Han blev Gmd. og Sognefoged i Orte og døde 1866; var 1) g. med *Kirstine* ? og 2) med *Inger Nielsdatter*, f. $\frac{10}{10}$ 1810 i Naarup, † $\frac{16}{8}$ 1897 i Melby. Der var Børn i begge Ægteskaber. Af 1ste Ægteskab er:
81. Jens Madsen, boede i Odense og havde flere Børn.
82. Niels Peder Madsen, var Gmd. i Frøbjerg. Ingen Børn.
83. Ane Kathrine Madsdatter, gift med A. Chr. Nielsen, Gmd. i Naarup.
84. Ane Kirstine Madsdatter, Modehandlerinde i Odense, ugift.
85. Claus Christian Madsen blev Vognmand i København og har 3 Sønner.
86. Niels Jørgen Madsen faldt i Krigen 1864.
87. Hans Jørgen Madsen blev Købmand i København, men havde ingen Børn.
Af 2det Ægteskab er Børnene:
88. Lars Christian Madsen, der døde som ung paa Nordskov, druknede.
89. Anne Kirstine Madsdatter blev gift med Gmd. Hans Hansen i Nakke og bor nu i København.
90. Maren Madsdatter blev gift med Gmd. og Sparekasse-Direktør Christian Hansen i Melby, der nu bor i Assens. De har en Datter
91. Inger Kirstine Hansen, som er gift med Proprietær L. Findsen paa Gammelgaard ved Assens (en Søn af Sognefoged A. Findsen, Mathildelund ved Ebberup Station). De har en Datter Inger Marie Findsen.
92. *Karen Dorteia Hansdatter*, f. 1772 i Vissenbjerg, hun blev gift $\frac{5}{3}$ 1791 med 1) *Anders Larsen*, der med hende fik Sundsledgaarden efter Hans Michelsen, der lige var død. De havde følgende 7 Børn. Hun var g. 2) m. Gmd. P. Nielsen i Magtenbølle.
93. Johanne Cathrine Andersdatter, f. $\frac{19}{2}$ 1792, † ung.
94. Maren Andersdatter, f. $\frac{28}{8}$ 1796.
95. Karen Marie Andersdatter, f. $\frac{30}{3}$ 1799.
96. Lars Andersen, f. 1794.
97. Cathrine Andersdatter, f. $\frac{26}{12}$ 1801, † lille.
98. Cathrine Andersdatter, f. $\frac{2}{3}$ 1803.
99. Johanne Cathrine, f. $\frac{19}{10}$ 1806.

Denne Liste er ret ufuldstændig, og navnlig fattes de sidste 2 à 3 Slægtled, der vilde optage alt for megen Plads og give et meget stort Arbejde, om alt skulde med lige til Nutiden. Jeg haaber imidlertid, at enhver, der hører til Slægten, efter det her anførte, kan finde sin Plads og finde en Interesse ved at opnotere Familiebegivenheder saaledes, at der i Tiden kan fremtræde en virkelig Slægtshistorie om denne stoute Bondeslægt, i Lighed med, hvad andre Stænder kan præstere af Slægtsbeskrivelser!

Bidrag til Stamtavle over Aarup-Peirup Familien.

1. *Peder Andersen*,
nævnes alt 1460 som Besidder af Fædronegaarden og
som 'igjen kjøbte Aarup-Gaard af Kong Hans'.

2. *Oluf Pedersen*
— 1511 —
∞ Anne Olufs.

3. *Peder Olufsen*
— 1538 —

∞ Giertrud Hansdatter og 2. G. ∞ Mads Lauritzen.

4. *Oluf Pedersen* ∞ *Birthe Hierrigsdatter*
— 1560 —

Lauritz Olufsen,
† 1583.

Hierrig Hansen i Skydebjerg.

Lauritz Hierrigsen,
var † 1596.

1586 ∞ Anne Nielsdatter og 2. G. ∞ Hans Madsen.

5. *Peder Lauritzen*
— 1614 —
∞ Dorthe Lauritzdatter.

6. *Anne Pedersdatter*,
∞ Jørgen Hansen.
f. 1624, † 1701.

7. *Peder Jørgensen*,
f. 1666, † 1753,
∞ Anne Christensdatter,
f. 1674, † 1743.

Hans Jørgensen
i Nyfæste,
† 1702.

11. *Dorthe Pedersdatter*, 10. *Hans Pedersen*, 9. *Christen Pedersen*, 8. *Jørgen Pedersen*,
† 1748, f. 1711, f. 1708, f. 1705, † 1786,
1725 ∞ Niels Ibsen i Borger i Faaborg, † Peirup.
Hekkebølle, † 1747.

12. *Maren Nielsdatter*, 13. *Judit Nielsdatter*, 14. *Anne Marie Nielsdatter*, 15. *Maren Nielsdatter*, 16. *Johanne Nielsdatter*, 17. *Ane Cathrine Nielsdatter*,
f. 1726, f. 1728, † 1748, f. 1729, f. 1731, f. 1738, † 1754 i Peirup,
∞ Hans Michelsen i ∞ Simon Gormsen, ∞ Hans Michelsen, nærmere kendes ikke.
Storbrohuset, † 1764. Hekkebølle. se Side 721.
∞ Jacob Henriksen
∞ Ulaskov, † 1790, se Side 720.

12. *Karen Nielsdatter*,

- f. 1726,
 ⚭¹) Hans Michelsen i Stokkebrohuset,
 † 1764,
 ⚭²) Jacob Henriksen i Ulskov,
 † 1790.

18. *Kirsten Hansdatter*,

- f. 1760,
 ⚭¹) 1788 Christian Nielsen
 i Skydebjerg, † 1798.
 ⚭²) 1802
 Niels Jørgen Hansen,
 Peiruplund.

47. *Peder Hansen*,
 f. 1763, † 1822,
 arvede Peirup.
 ⚭ Ras. Pedersen
 i Kjelstrup.
 ⚭¹) 1786 Kirsten Rasmusdatter,
 † 1819 Maren Nielsdatter,
 f. 1792, † 1869.
 3 Børn.

63. *Dorthe Hans-
 datter*,
Jacobsdatter,
 f. 1767,
 ⚭ Jens Hansen,
 † 1842, Ulskov.
 5 Børn.

19. *Hans C.*, 20. *Niels Christiansen*, 21. *Ellen Christiansdatter*, 22. *Hans C.*, 23. *Karen C.*, 24. *Christian C.*,
 f. 1789, † ung. f. 1790, † 1874,
 1822 ⚭ Maren Nielsdatter,
 flk Peirup med hende. f. 1792. f. 1794. f. 1796, † ung. f. 1798.

49. *Jørgen Pedersen*, 55. *Kirstine Pedersen*,
 f. 1820, ⚭ 1851, f. 1821, ⚭ 1839,
 Karen Marie Larsen, Jens Hansen, Gavnbys-
 Ladegaard. gaard, f. 1816, † 1868.

25. *Peder Nielsen*,
 f. 1823, † 1918,
 Gmd. og Sognefoged i Skalbjiørg.
 ⚭ 1853 Ane Cathrine Pedersdatter,
 f. 1828.

29. *Ane Kathrine N.*,
 f. 1825, ⚭ 1850
 Niels Holme.

34. *Johanne Kathrine N.*,
 f. 1826, ⚭ 1854
 Gmd. Ras. Hansen i Orte.

39. *Ane Johanne N.*,
 f. 1828,
 ugift i Peirup.
 Ejer af Peirup.
 Møller
 i Vissenbjerg.

41. *Birgitte N.*,
 f. 1831, ⚭ 1859,
 Niels J. Knudsen,
 Møller
 i Vissenbjerg.

4 Børn.

26. *Maren Kirstine
 Nielsen*, f. 1854,
 Ejer af Føde-
 gaarden
 i Skalbjiørg.
 ⚭ Karen Madsen.
 f. 1856,
 Dyrslæge
 i Skalbjiørg,
 ⚭ Karen Madsen.
 f. 1860, † 1910,
 Ejer af Føde-
 gaarden
 i Skalbjiørg.

37. *Niels Chr. Rasmussen*,
 f. 1860, Ejer af Peirup
 og Sognefoged i Orte.

40. *Chr. N.*,
 f. 1851, † 191
 Ejer af Peirup.
 ugift i Peirup.

- 5 Børn.

- R. Vilhelm R.*,
 f. $\frac{4}{5}$ 1893.

- Johanne Elisa-
 beth R.*,
 f. $\frac{22}{4}$ 1894.

- Dagmar M. A. R.*,
 f. $\frac{30}{6}$ 1895.

- Kamilla R.*,
 f. $\frac{23}{4}$ 1897.

- Ingrid M. R.*,
 f. $\frac{28}{9}$ 1899,
 † $\frac{5}{6}$ 1920.

- Georg R.*,
 f. $\frac{2}{4}$ 1902.

- Valborg R.*,
 f. $\frac{27}{12}$ 1905.

5 Børn.

7 Børn.

15. *Maren Nielsdatter*,
f. 1781,
15/2 1767 ∞ Hans Michelsen i Sundsled
i Vissenbjerg.
-
73. *Hans Hansen*,
f. 1767,
∞ 1796 Anders Hansens Enke i Vitten-
berg i Brylle
Elisabeth Frederiksdatter.
74. *Niels Jørgen Hansen*,
f. 1770, † 1838,
arvede Peiruplund,
∞ 1) Ane Cathrine Madsdatter,
∞ 2) 1802 Kirsten Hansdatter.
75. *Johanne K. Nielsdatter*,
f. 1788,
∞ Gmd. Lars Christensen,
Ladegaard.
76. *Jørgen Nielsen*,
f. 1790,
Ejer af Peiruplund.
∞ Karen Hansdatter fra Broholm.
- 77 a. *Johanne Jørgensdatter* og *77. Ane Cathrine Jørgensdatter*,
der begge blev ∞ Proprietær Mathias Jørgensen,
Husmosegaard.
78. *Maren Nielsdatter*,
f. 1792, † 1869,
∞ 1) 1819 Peder Hansen,
Ejer af Peirup.
∞ Niels Christensen,
Ejer af Peirup.
79. *Mads Nielsen*,
f. 1796, † 1866,
Gmd., Sognefoged i Orte,
∞ 1) Kirstine ?
∞ 2) Inger Nielsdatter,
f. 1810, † 1897.
80. *Maren Nielsdatter*,
f. 1792, † 1869,
∞ 1) 1819 Peder Hansen,
Ejer af Peirup.
∞ Niels Christensen,
Ejer af Peirup.
- Børn, se foran.
81. *Jens Madsen*,
flere Børn.
82. *Niels P. Madsen*,
Gmd. i Frøbjerg.
83. *Ane K. Mads-
datter*,
∞ A. C. Nielsen,
Gmd. i Naarup.
84. *A. Kirstine Mads-
datter*,
Modehandler-
inde i Odense.
85. *Claus C. Madsen*,
Vognmand
i København.
86. *N. J. Madsen*,
faldt 1864.
87. *Hans J. Madsen*,
Købmand
i København.
88. *Lars C. Madsen*,
† paa Nordskov.
89. *Anne K. Mads-
datter*,
∞ Gmd. H. Han-
sen i Nakke.
90. *Maren Mads-
datter*, ∞ Gmd.
Chr. Hansen i
Melby.